

4 පරිච්ඡේදය නියමු ව්‍යාපෘති

4.1 පදනම

වරතමාන සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ තත්ත්වය ඇගයීමේදී මහනුවර නගරය සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් මුහුණපාන බරපතල ගැටළු ගණනාවක් ආචාරණය විය. මෙම ගැටළු බොහොමයක් ආයතනික හෝ සංවිධානමය ස්වභාවයේ ගැටළු වන නමුත්, නියමු ව්‍යාපෘතියක් මගින් විසඳුම්ම ඉතා බරපතල බව සලකන ලදී. එබැවින්, අනෙකුත් ගැටළු විසඳීම සඳහා වූ නියමු ව්‍යාපෘති ගණනද සීමා විය. මෙම ව්‍යාපෘති JICA ආයතනයේ සහාය ඇතිව 2003 ජුනි-ඔක්තෝබර කාලයේ දී මහනුවර මහ නගර සභාව මගින් ක්‍රියාවේ යොදවන ලදී.

4.2 අභිමතාර්ථයන්

නියමු ව්‍යාපෘති හා ඒවායේ ප්‍රධාන අභිමතාර්ථයන් පිළිබඳ සාරාංශ තොරතුරු දැක්වීමක් පහතින් කර ඇත.

* 4-1 වගුව : නියමු ව්‍යාපෘති හා ඒවායේ ප්‍රධාන අභිමතාර්ථයන්

කරුණ	අඩංගු දෑ	අභිමතාර්ථය
සාමාන්‍ය	පහත සඳහන් පරිදි	මහනුවර ම.න.ස. කාර්ය මණ්ඩලයේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම.
කළමනාකරණ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම	ආදර්ශ අතුරු-ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය කිරීම මහජන තොරතුරු පරීක්ෂකවරුන් හා පරිපාලකවරුන් දුහුණු කිරීම සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා දූෂ අවුරුදු ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කිරීම	මහනුවර ම.න.ස. කාර්ය මණ්ඩලයේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම.
අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ කටයුතු වැඩිදියුණු කිරීම	කසළ එකතු කිරීමේ බෙදා හැරීමේ ගඟුන් වැඩි දීම කටයුතුයේදී අධ්‍යයනය ලබා දීම	කසළ ඉවත්වීම, රැස්කර ගැනීම, එකතු කිරීම හා ප්‍රවාහනය කිරීම සිදු කරන වර්තමාන ක්‍රමය වැඩි දියුණු කිරීම මහජන දැනුවත් කිරීම හා සහයෝගීතාවය ඉහළ නැංවීම
ගොනාගොඩ බිම්පිරවුම් ගුණ වැඩිදියුණු කිරීම	බිම්පිරවුම් ගුණයේ පිට කාලය වැඩි කිරීම සඳහා ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කිරීම හා ගුණයේ කළමනාකරණ කටයුතු සුදුසු පරිදි සිදු වන බවට සහතික වීම බිම්පිරවුම් අධීක්ෂණ කමිටුවක් පිහිටු වීම	සන්නිවාරකමිත බිම්පිරවුමක් පිහිටු වීම හා මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු කිරීම

4.3 විස්තරය

4.3.1 කළමනාකරණ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම

4.3.1.1 ආදර්ශ අතුරු-ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය කිරීම

පළාත් පාලනය පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා ආයතනය JICA ආයතනය සමඟ එක්වී පිළියෙල කරන ලද සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ දළ ආදර්ශ අතුරු-ව්‍යවස්ථාවෙහි සිංහල පිටපත් 2003 ජුනි මස දී ම.න.ස.ට ලැබිණි. මෙම අතුරු-ව්‍යවස්ථා මගින් පුළුල් පරාසයක පැතිරුණු ගැටළු පිළිබඳව ආචාරණය කරන අතර, මූලාශ්‍රයේදීම කසළ වෙන් කිරීම සඳහා අනුබල දීම, සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් මහනුවර ම.න.ස. හා නගරවැසියන් යන දෙපිරිසගේම වගකීම් සඳහන් කිරීම, කසළ එකතු කිරීම වෙනුවෙන්

ගාස්තුවක් අග කිරීමට හැකි අවස්ථා, දඩ හා නීති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ පිළිවෙල, ආදිය පිළිබඳ කරුණු එයට අයත් වේ. මෙම අතුරු-ව්‍යවස්ථා අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා ම.න.ස. කාර්ය මණ්ඩලයට හා නාගරික මන්ත්‍රීවරුන්ට බෙදා දී ඇති අතර, මෑතක සිට නගර සභාව දළ අතුරු-ව්‍යවස්ථාව ප්‍රතිපත්තියක් වශයෙන් පිළියෙත ඇත. සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මෙහි සාරාංශය පහතින් දක්වා ඇති පරිදි, වන අතර එවා යථාකාලයේ දී පිළිගනු ඇත.

4.3.1.2 මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරුන් හා පරිපාලකවරුන් පුහුණු කිරීම

මහනුවර ම.න.ස.වේ මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරුන් හා පරිපාලකවරුන් සඳහා මෙම පුහුණුව පහතින් සාරාංශ කර ඇති ආකාරයට සිදු කරන ලදී.

* 4-2 වගුව: මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක හා පරිපාලක පුහුණුව පිළිබඳ සාරාංශය

දිනය	සහභාගීත්වය (ශතක)	ඉදිරිපත් කිරීම්	මාතෘකා
පුළු 19	31	සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ පිළිබඳ හැදින්වීම	සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කළ යුත්තේ ඇයි? (ප්‍රධාන අරමුණ) ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේ සහිතාරක්ෂක තත්ත්වය (කසළ බැහැර කිරීම හා රඳවා ගැනීම) සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධ සෞඛ්‍ය හා පාරිසරික අවදානම් ශ්‍රී ලංකාවේ කසළ අපහරණය සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සැලසුම්කරණ දත්ත (අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය, සංයුතිය, අපද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහය, කසළ පැවිදුම් වෙන් බවට පරිවර්තනය කිරීම)
		සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය-වෙනත් සඳහා වූ අභියෝගයක් ලෙස	සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය-වෙනත් වන ක්ෂේත්‍රයකි. අපද්‍රව්‍ය තැන තැන විසිරීමේ අඩු කිරීම (බැහැර කිරීමේ නීති, කසළ බදුන්, ආදිය) කසළ එකතු කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිදියුණු කිරීම සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ පිරිවැය අඩු කිරීම
ඔක්තෝබර් 8	39 (ප්‍ර.සෞ.ගෙව.නී, ප්‍ර.ම.සෞ.ප, ම.සෞ.ප 5, සෞඛ්‍ය අධ්‍යාපන නිලධාරී, ප්‍රජා සෞඛ්‍ය නිලධාරීන් 9, පරිපාලකවරුන් 22)	මානව සම්පත් පුහුණු කිරීම	මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරුන් හා පරිපාලකවරුන් පුද්ගලිකව ඉටු කරන රාජකාරිය හෝ කාර්යභාරය සංවිධානයක හා කණ්ඩායමක කොටසක් වශයෙන් . . . . ඔවුන්ගේ වැදගත් කුසලතාවයන්.
		සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ නීති, විධි විධාන හා රෙගුලාසි	සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය හා සම්බන්ධයෙන් දැනට පවත්නා නීති, විධි විධාන හා රෙගුලාසි නැවත විවාරීම් සහ මෙම අධ්‍යයනයේ කොටසක් වශයෙන් පිළියෙළ කරන ලද සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ආදර්ශ අතුරු-ව්‍යවස්ථා කෙටුම්පත සාරාංශයෙන් දැක්වීම.
		බිම්පිරවුම් පිළිබඳ හැදින්වීම.	බිම්පිරවුම් පිළිබඳව ගෞරව්‍ය සාරාංශ කර දැක්වීම-හා හැදින්වීම, අපරලෙස හා බිම්පිරවුම් වායු, පාලනය කරන ලද තත්ත්ව යටතේ කසළ ගෙනගොස් දැමීම, සහිතාරක්ෂක බිම්පිරවුම්, එම භූමිය වසාදැමීම හා පසු ආරක්ෂණය, අධීක්ෂණ කමිටුව, බිම්පිරවුම් සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය.

සෑම පුහුණු වාරයක් සඳහාම ඉහත සඳහන් මාතෘකා පවරපොයින්ට් ඉදිරිපත් කිරීමකින් ඉදිරිපත් කළ අතර, අදාළ ස්ථානවලදී කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකම් සමඟ සම්බන්ධ කරනු ලැබිණ. පවරපොයින්ට් ඉදිරිපත් කිරීම ශ්‍රී ලංකාවේ සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේ යථා තත්ත්වය පදනම් කර ගනිමින් ගොඩ නගා ඇති අතර, සියළුම සහභාගීවුවන්ට සුදුසු පරිදි ඉංග්‍රීසි, සිංහල හා දෙමළ බසින් මුද්‍රිත සටහන් (handouts)

තත්ත්වයන් මත පදනම් විය. (උදා: කසළ පැටවුම් ටොන් බවට පත් කිරීම සඳහා මහනුවර ම.න.ස.වේ කසළ එකතු කළ වාර ගණන පිළිබඳ තබා ගෙන ඇති සත්‍ය සටහන් භාවිතා කිරීම, වැඩි දියුණු කරන ලද පොදු කසළ බකකියක් සැලසුම් කිරීම, ගෙවතු අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීම, හීමත් රියදුරෙකු සමඟ කටයුතු කිරීම, ස්ථාන මාරුවක් වළක්වා ගැනීම සඳහා දේශපාලනික සහයෝගය පවත් කළේය(වෙක). සහභාගී වූ සියළුම දෙනාට එක් එක් පුද්ගලයා සහභාගී වූ පුහුණු වැඩමුළුවල සටහන් සහිතව සහතිකපත් ලබා දෙන ලදී.

4.3.1.3 ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා දස අවුරුදු ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කිරීම
මහනුවර නගරයේ ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා දස අවුරුදු ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කිරීම පහත සඳහන් ආකාරයට සිදු කරන ලදී:

- ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගේ විසින් JICA ආයතනයේ සහාය ඇතිව ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ දළ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කිරීම.
- නගර සභා කාර්ය මණ්ඩලය හා පුළුල් පරාසයකින් යුත් අදාළ පාර්ශවයන් යන දෙපිරිසම නියෝජනය කරමින් 58 දෙනෙකුගේ සහභාගීත්වයක් ඇතිව ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළිබඳ වැඩමුළුවක් 2003 ජූලි මස 10 වන දින පැවැත්වීම. මෙහි දී ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් දැනට මහනුවර නගරයේ පවත්නා තත්ත්වය හා දළ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළිබඳව මෙම වැඩමුළුවේ දී ඉදිරිපත් කිරීම හා ඉන් අනතුරුව තෝරාගත් මාතෘකා යටතේ කණ්ඩායම් සාකච්ඡා පැවැත්වීමත්, කණ්ඩායම වෙතින් ප්‍රතිපෝෂණය ලබාදීමත් සිදු කිරීම.
- වැඩමුළුවෙන් ලද ප්‍රතිඵලයන් දෙවන කෙටුම්පත් වාර්තාව සැකසීම සඳහා දළ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට එකාබද්ධ කිරීම.
- සිංහලට පරිවර්තනය කරන ලද දළ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (තුන් වන) අවසන් කෙටුම්පත් වාර්තාව සෑදීම සඳහා ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරීන් හා JICA ආයතනය විසින් නැවත සකස් කිරීම.
- සාකච්ඡා කර අනුමත කිරීම සඳහා අවසාන දළ සැලැස්ම නගර සභා සෞඛ්‍ය කමිටුව වෙත භාර දීම සහ අනතුරුව අනුමැතිය සඳහා නගර සභාවට භාර දීම.
- ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළිබඳව සියළුම අදාළ පාර්ශවයන් වෙත දැනුම් දීම සඳහා 2003 ඔක්තෝබර් මස දී තවත් වැඩමුළුවක් පැවැත්වීම.

4.3.2 අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ කටයුතු වැඩි දියුණු කිරීම

4.3.2.1 කසළ එකතු කිරීමේ බෙද හුමය
නගර සභාව විසින් මහනුවර නගරයේ ශාඛාශ්‍රිත ප්‍රදේශ තුනක (මහගියාව, පේරාදෙණිය හා අරුප්පල) ප්‍රචාරක අත්පත්‍රිකා බෙදා හැරීමෙන් හා ප්‍රජා රැස්වීම් පැවැත්වීමෙන් අනතුරුව, 2003 ජූලි මස දී එම

ප්‍රදේශවලට කසළ බැහැර කිරීමේ නව නීති හා කසළ එකතු කිරීමේ බෙදා හැරීමේ ක්‍රමය හඳුන්වා දීම පහතින් සාරාංශ කර ඇති ආකාරයට සිදු කරන ලදී.

* 4-3 වගුව: බෙදා හැරීමේ ක්‍රමයන් කසළ එකතු කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතියේ තොරතුරු.

ප්‍රදේශය	නිවාස	අත්පත්‍රිකා බෙදාහැරීම	පුරා රැස්වීම්	බෙදා හැරීමේ අංශු දිනය	කසළ එකතු කිරීමේ නියමිත ආකාරය
පේරාදෙණිය	1,280	සිදු කර ඇත.	ප්‍රදී 11	ප්‍රදී 10	ඉරිදා දින හැර දිනපතාම
මහගීතාව	618	සිදු කර ඇත.	ප්‍රදී 04	ප්‍රදී 10	ඉරිදා දින හැර දිනපතාම
අරුරාම	480	කිහිපයක් (100).	පවත්වා නැත.	ප්‍රදී මැද	දිනපතාම හා ගිණකට 1-2 වතාවක්

සටහන: අත්පත්‍රිකා 10,000ක් මුද්‍රණය කරන ලද අතර, ඉතිරි අත්පත්‍රිකා බෙදා හැරීමේ ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු සඳහා භාවිතා කිරීම සඳහා තබා ඇත. මහගීතාවේදී පවත්වන ලද රැස්වීම් එකක් පමණක් සඳහා ගත එකක් වැඩිහිටියන් සඳහා විය.

මෙම ක්‍රමය යටතේ, නියමිත නීති රීතිවලට හා කසළ එකතු කිරීම සඳහා නියමිත කාලසටහනට අනුව, ඇසුරුමක (මළු, කසළ බදුනක්) බහා, විශේෂ සංගීත නාදය ඇසෙන විට තම කසළ ගෙනැවිත් එකතු කරන වාහනයට බාරදීම දැමීම හෝ නිවසේ නොසිටී නම් කසළ එකතු කිරීමේ නියමිත වේලාවට පෙර ගොදුන් ආවරණය කරන ලද ඇසුරුමක බහා පාර අද්දරින් තැබීම විසින් කළ යුතු වේ.

4.3.2.2 ක්‍රමයේදී අධ්‍යාපනය ලබා දීම (ප්‍රවාරය)

කසළ බැහැර කිරීමේ නව නීති හා කසළ එකතු කිරීමේ බෙදා හැරීමේ ක්‍රමය පිළිබඳව ප්‍රදේශවාසීන්ට දැනුම් දීම සඳහා ඉහත සඳහන් පරිදි බෙදා හැරීමේ ක්‍රියාත්මක කරන එක් එක් ප්‍රදේශයේ අත්පත්‍රිකා බෙදා හැරීමේ ලද අතර, පුරා රැස්වීම්ද පවත්වන ලදී. අධ්‍යයන කණ්ඩායමේ සභාය ඇතිව ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගේ, මහජන සෞඛ්‍ය හෙදි සොයුරිය හා මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරුන් විසින් මෙම රැස්වීම් පවත්වන ලදී. අනාගත ක්‍රමයේදී අධ්‍යාපන කටයුතු හා වැඩසටහන්වලදී හතර සහ කාර්ය මණ්ඩලයට පරිහරණය කිරීම පිණිස ඔවුන්ගේ ප්‍රායෝගික මගින් භාවිතා කළ හැකි අධ්‍යාපන හා තොරතුරු පත්‍රිකා කිහිපයක් ද (overhead transparencies) JICA ආයතනය විසින් පිළියෙල කර දී ඇත. මෙම ද්‍රව්‍යයන් පරිහරණය කළ යුතු ආකාරය පිළිබඳ පුහුණුවක් හතර සභාවේ අදාළ කාර්ය මණ්ඩලය වෙත අධ්‍යයන කණ්ඩායම විසින් ලබා දී ඇත.

4.3.3 ගොභාගොඩ බිම්පිරවුම් භූමිය වැඩි දියුණු කිරීම

4.3.3.1 පවත්නා භූමියෙහි පිට කාලය දීර්ඝ කිරීම හා කළමනාකරණ කටයුතු මැනවින් සිදු කිරීම
ගොභාගොඩ බිම්පිරවුම් භූමියෙහි පිට කාලය දීර්ඝ කිරීම සහ භූමියෙහි කළමනාකරණ කටයුතු මැනවින් සිදු වන බවට සහතික වීම සඳහා එහි ප්‍රධාන ඉදිකිරීම් වැඩිකරනු ලබන බවට හතර සභාව JICA ආයතනයේ සහයෝගය ද ඇතිව පහතින් සාරාංශ කර දක්වා ඇති පරිදි, කටයුතු කරනු ලැබේ.

* 4-4 වගුව: ගොභාගොඩ බිම්පිරවුම වැඩි දියුණු කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග

ක්‍රියාමාර්ගය	කාරණය
නිවාස, පාර, කොටු හා විදුලි රැහැන් ආදිය ඉදිකිරීමේ කටයුතු කරන ප්‍රදේශවලින් ඉවත්කර නැවත ස්ථාපිත කිරීම	ඉදිකිරීම
වසර 1-3 කාලයක් සඳහා අමතර ධාරිතාවක් ලබා ගැනීම පිණිස යෝජිත අවශ්‍යතා උස මට්ටම වැඩි කිරීම	ඉදිකිරීම
අපද්‍රව්‍ය තැන තැන විසිරී ගාම ඇති කිරීම සඳහා දැමූ වැටක යැදීම	ඉදිකිරීම
බිම්පිරවුමෙහි බැවුම් වැඩි දියුණු කිරීම (ක්‍රමයෙන් බැවුම් කිරීම, තැන පිටුදී ඇල්ලීම)	ඉදිකිරීම

තාවකාලික පිවිසුම් මාර්ග ඉදි කිරීම	ඉදිකිරීම
අපරලය එකතු කිරීම සඳහා පොකුණක් යහ පොම්ප කිරීමේ පහසුකම් සැපයීම	ඉදිකිරීම
අපරලය හා ගිලිබදුමට මගින් රැගෙන එන අපද්‍රව්‍ය සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහා වැඩ ඉදිකිරීම	පුනරුත්ථාපනය කිරීම
බිම්පිරවුම් වායු ගුවමාරු පද්ධතිය	ඉදිකිරීම
වෛද්‍ය අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා ගේට්ටු හා වැට සහිත ආරක්ෂිත පහසුකම් සැපයීම	ඉදිකිරීම
ගලා යන ජලය සඳහා කාණු සකස් කිරීම	ඉදිකිරීම
පාලක කුටියක් ඉදිකිරීම	නවත පිහිටු වීම

මෙම වැඩකටයුතු 2003 ඔක්තෝබර් මස වන විට සම්පූර්ණ කළ යුතු අතර, බිම්පිරවුම් ගුම්පෙහි පීඩ කාලය 2005 මැද භාගය දක්වා පමණ දීර්ඝ කළ යුතුය, එම කාලයේ දී බිම්පිරවුම මනාව වසා දැමීම සහ නවත පදිංචි කිරීම කරනු ඇත. මෙම ඉදිකිරීම් වැඩකටයුතු අවසන් කිරීමෙන් පසු, බිම් පිරවුම් මෙහෙයුම් කටයුතු ද සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වැඩි දියුණු වනු ඇති අතර, එවිට ක්‍රියාකාරී සැලැස්මෙහි කෙටියෙන් සඳහන් කර ඇති පරිදි ගුම්ප මනාව කළමනාකරණය කිරීමට හැකිවේ.

4.3.3.2 බිම්පිරවුම් අධීක්ෂණ කමිටුවක් පිහිටු වීම

නගර සභාව මගින් බිම්පිරවුම් නිරීක්ෂණ කමිටුවක් පිහිටුවා ඇති අතර, එමගින් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මෙහි විස්තර කර ඇති ආකාරයට විධිමත් ආකාරයට බිම්පිරවුම් මෙහෙයුම් කටයුතු පරීක්ෂා කිරීම හා අධීක්ෂණය කිරීම ඔවුන්ගේ වගකීම වේ.

4.3.4 ඇගයීම

4.3.4.1 සාමාන්‍ය තොරතුරු

මේ දක්වා ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ නියමු ව්‍යාපෘතිවල සාර්ථකත්වයට බලපෑ ප්‍රධාන කරුණක් වූයේ ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගේ නායකත්වය හා මැදිහත්වීමයි. නගර සභා කාර්ය මණ්ඩලයේ හැකියාවන් භාවිතා කිරීම හා රැකියා ආවාරධරව වැඩිදියුණු කිරීම ඇතුළුව ආයතනික හා සංවිධානමය ප්‍රතිසංස්කරණය හා ශක්තිමත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය අවශ්‍යතාවයන් ලෙසට ඉතිරිව ඇත.

4.3.4.2 කළමනාකරණ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම

ආදර්ශ අතුරු-ව්‍යවස්ථා කාලෝචිත යැයි සලකනු ලබන නිසාත්, වැඩි දියුණු කරන ලද ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා එමගින් නගර සභාවට තරමක් වැඩි බලයක් ලබා දෙන නිසාත් නගර සභා කාර්ය මණ්ඩලය විසින් ආදර්ශ අතුරු-ව්‍යවස්ථා ඉතා සතුටින් පිළිගෙන ඇත.

මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක හා පරිපාලක පුහුණුවට සහභාගීවූවන් බොහෝ දෙනෙක් එ පිළිබඳව ඉතා ප්‍රශංසා කළ අතර, වැඩසටහන ඉතා හොඳ බවත්-නව අදහස්, දැනුම හා ඝණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ වඩා හොඳ අවබෝධයක් ලබා ගත් බවත් ඔවුන් පවසන ලදී, බොහෝ පරිපාලකයන් ඔවුන්ගේ රැකියාව තුළ දී එවැනි පුහුණුවක් ලත් පළමු අවස්ථාව එය වූ අතර, එවැනි පුහුණු වැඩසටහන් වසරකට වරක් බැගින්වත් ඉදිරියට ද කරගෙන යාම සුදුසු බව ඔවුන් ප්‍රකාශ කරන ලදී.

ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සඳහා පැවැත්වූ පළමු වැඩමුළුව පුළුල් පරාසයක් තුළ වූ අදාළ පාර්ශවයන්ගෙන් අදහස් හා විවේචන ලබා ගැනීමේ හොඳ මාර්ගයක් වූ අතර, එම අදහස් හා විවේචන අවසාන දළ සැලසුම සකස්

කිරීම සඳහා යොදා ගන්නා ලදී, කෙසේ නමුත්, අවසාන දළ සැලැස්ම සම්පාදනය කිරීමේදී, ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරීතුමිය සමඟ සාකච්ඡා කර ලබා ගත් කරුණු මත දැඩි විශ්වාසයක් තබා ඇත.

4.3.4.3 අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ කටයුතු වැඩි දියුණු කිරීම

බෙල් ක්‍රමය මගින් කසළ එකතු කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ ලැබුණු මූලික ප්‍රතිචාරයන් මෙම ක්‍රමය උනන්දු කරවන අතර, ජනතාවගෙන් 35-50%කම බෙල් ක්‍රමය අනුමත කරමින් එයට සහාය දක්වා ඇත. මෙතෙක් හඳුනා ගෙන ඇති ප්‍රධාන ගැටළු වන්නේ:

- මූලිකවම කම්පැකටර සම්බන්ධ ගැටළු සහ ගබ්දා විකාශන හා ඇම්ප්ලිෆයර පද්ධති සවිකළ ට්‍රැක්ටරවල ඇති වූ හිඟය (නගර සභාවට ඇම්ප්ලිෆයර එකක 17ක් සපයා ඇතත්, මේ දක්වා සවි කර ඇත්තේ 7ක් පමණි (කම්පැකටරවලට 5, ට්‍රැක්ටරවලට 2)) හේතුවෙන් කසළ එකතු කිරීම නියමිත වේලාවට සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් නගර සභාව සතු හැකියාව.
- බොහෝ පුද්ගලයින් සුදුරුදු ලෙසින් පාන්දරින් වැඩිව යන අතර තුර දී ඔවුන්ගේ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කරනු ලැබීම.
- අතුරු මාලිකාවල හා මහලියාවල පුද්ගලයන් ජීවත් වන ඇතැම් පුද්ගලයින්ට මෙම සංගීත නාදය නොඇඟීම හෝ එකතු කරන වාහනය වෙත කසළ රැගෙන එමට වැඩි කාලයක් ගත වීමෙන් කසළ එකතු කිරීමේ කාලසටහන අවුල් සහගත වීම.
- දැනට කසළ එකතු කිරීමේ බෙල් ක්‍රමය සපයනු ලබන පුද්ගලවල කම්පැකටරය මගින් කසළ එකතු කිරීමට පෙර හෝ ඉන් අනතුරුව ඇතැම් අත්කරන්න මගින් තව දුරටත් කසළ එකතු කිරීම.

මේවා ප්‍රධාන වශයෙන් සංවිධානමය හා මහජන අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීමේ ගැටළු වන අතර, ඇතැම් එවා සාමාන්‍ය ස්වභාවයේදී ඇතැම් ගැටළු එම ස්ථානවලට විශේෂිත වූ එවාද වේ. තිබෙන සම්පත් යොදා ගනිමින් මෙම ගැටළු විසඳීමට සුදුසු උපායන් හෙදිමට නගර සභාවට හැකි විය යුතුය.

කසළ එකතු කිරීමේ බෙල් ක්‍රමය පුලි මස අග දී 1B කළාපයේ (දෙයියන්තේවෙල පුද්ගලය) ආරම්භ කිරීමත් සමඟ, නගර සභාව මෙම ක්‍රමය ව්‍යාප්ත කරමින් සිටීන²⁰ අතර, දොඩම්වල (මහලියාව) සහ වටපුළුව හා මාපිලමඩ (කටුගස්තොට) යන පුද්ගලවල ද එය ඉක්මනින් ඇරඹිය යුතුය.

ස්ථානීය අධ්‍යාපනය හා ප්‍රචාරය සඳහා අත්පත්‍රිකා බෙදාහැරීම හා පුරා රැස්වීම් පැවැත්වීම ප්‍රයෝජනවත් වේ. මෙම පුද්ගල දෙකෙහිම පවත්වන ලද පුරා රැස්වීම්වලට සහභාගී වූ ගණන එතරම් අධික නොවූවත්, සහභාගී වූ පිරිස බෙල් ක්‍රමයට සහයෝගය දැක්වීමට කැමැති විය. නව සංගීතය කුමක් සඳහා ද යන්න දැනගැනීමට ඇති කුතුහලය ද වැදගත් වූ වක්‍රාකාරයේ ප්‍රචාරක ක්‍රමයක් වී ඇත. එබැවින්, ප්‍රචාරක කටයුතු සඳහා දැනුවත් කිරීමේ ක්‍රම මිශ්‍රව යොදා ගැනීම (උදා: අත්පත්‍රිකා බෙදා හැරීම, පුරා රැස්වීම්, ශබ්දවිකාශන යන්ත්‍ර මගින් නිවේදනය කිරීමේ සහ සරලව සංගීත නාදය වාදනය කිරීම) වඩාත් ඵලදායී බව දැකිය හැකිය.

²⁰ නිවාස 3,000ක් පමණ. කසළ එකතු කිරීමේ කාලසටහනෙහි පිටපතක් (අත්පත්‍රිකා නොවේ) සෑම නිවසකටම බෙදා දී ඇත. හත්තාන පුද්ගලයන් හැර මෙම කළාපයේ වැඩි ප්‍රාදේශයක් තුළ දිනපතා කසළ එකතු කිරීම සිදු වේ.

මෙම රැස්වීම් සංවිධානය කිරීමේ දී හා ඉදිරිපත් කිරීමේ දී ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගේ
නායකත්වය ගෙන කටයුතු කළ අතර, අනෙකුත් කාර්ය මණ්ඩලය සහායක කාර්ය භාරයක් ඉටු කරනු
ලැබිණ. එබැවින්, එවැනි රැස්වීම් තනිවම පැවැත්වීමට හැකිවනු පිණිස අනෙකුත් කාර්ය මණ්ඩලයටද
(මහජන සෞඛ්‍ය හෙදි සොයුරිය හා මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරුන්ට) පුහුණුවක් ලබා දීම ඉතා වැදගත්
වේ.

මෙම ක්‍රමය හොඳින් ස්ථාපිත වන විට, නගර සභාවෙන් අවම සම්පත් ප්‍රමාණයක් යොදවා, උපරිම මහජන
සහභාගීත්වයක් ලබා ගනිමින් වෙළ ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කරන ආකාරය පිළිබඳව නගර සභාව විසින් සිතා
බැලීම වැදගත් වන අතර, මෙය මූලික අරමුණුවලින් එකක් වේ. ප්‍රායෝගිකව පළමු පියවර වශයෙන් කසළ
එකතු කරන වාර ගණන අඩු කිරීම, කම්කරුවන් ගණන අඩු කිරීම (අත්කරත්ත හා කසළ එකතු කරන
වාහන සඳහා) සහ අනවශ්‍ය පොදු කසළ ඛනිති ඉවත් කිරීම යනාදිය ඇතුළත් විය යුතුය. මෙම කරුණු
නගර සභා කාර්ය මණ්ඩලය වෙත තදින් කියා සිටිය යුතුය.

4.3.4.4 ගොහාගොඩ කසළ බිම්පිරවුම වැඩි දියුණු කිරීම

නිරීක්ෂණ කමිටුවක් පිහිටුවීම තුළින් ගොහාගොඩ බිම්පිරවුම් ගුමියේ මෙහෙයුම් කටයුතු වැඩි දියුණු කිරීම
සඳහා නගර සභාව මගින් වැදගත් මූලික පියවර කිහිපයක් රැගෙන ඇත. නගර සභාවට තම සම්පත් යොදා
ගනිමින් පෙරට වඩා වඩාගේ උසස් තත්ත්වයෙන් මෙහෙයුම් කටයුතු කිරීමට සිදුවන විට, සැබෑ අත්හදා
බැලීම එතැන් සිට සිදු වනු ඇත.

5 පරිච්ඡේදය සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

5.1 දළ සැකැස්ම

5.1.1 පූකම

ස්ථාවර, සුදුසු හා විශ්වාසනීය සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් මහනුවර නගරය පිරිසිදු හා මිනිසුන්ට පිවිසිය හැකි සෞඛ්‍යසම්පන්න ස්ථානයක් බවට පත් කිරීම සහ එහි පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම.

5.1.2 අභිප්‍රාය

ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම මහනුවර මහ නගර සීමාව සඳහා යොදවන අතර²¹, එය 2003-2012 දක්වා වූ වසර දහයක කාලයක් ආවරණය කරයි. එය කෙටි කාලීන (2003-2004), මධ්‍ය කාලීන (2005-2007) හා දිගු කාලීන (2008-2012) වශයෙන් කාල වකවානුවලට බෙදනු ලැබේ.

5.1.3 ප්‍රධාන අභිමතාර්ථයන්

ඉදිරි දස වසර (2003-2012) තුළ දී වැඩි දියුණු කළ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳව නගර සභාවේ ප්‍රධාන අභිමතාර්ථයන් වනුයේ:

100 සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ආයතනිකමය හා සංවිධානමය ප්‍රතිසංස්කරණය හා ශක්තිමත් කිරීම.

200. මූලාශ්‍රයේදීම අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා අනුබල දීම (3Rs-භාවිතය අඩු කිරීම, නැවත නැවත භාවිතා කිරීම, ප්‍රතිචක්‍රීකරණය).

300. සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳව මහජන අධ්‍යාපනය හා දැනුවත්කිරීම තුළින් සහභාගීත්වය වැඩි දියුණු කිරීම.

400. අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම, රඳවා තැබීම, එකතු කිරීම, ප්‍රවාහනය කිරීම සහ

අන්තරායකර ආරෝග්‍යශාලා අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය ඇතුළු සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ තාක්ෂණික පද්ධතිය වැඩි දියුණු කිරීම.

500. අපද්‍රව්‍ය පිළියෙල කිරීම හා පිරිසමි කිරීම සඳහා අනුබල දීම.

600. අවසාන බැහැර කිරීම වැඩි දියුණු කිරීම.

5.1.4 ඉහළ ප්‍රමුඛතාවයක් හිමිවන ක්‍රියාමාර්ග

ඉහළම ප්‍රමුඛතාවය හිමිවන ක්‍රියාමාර්ග වන්නේ ආයතනිකමය හා සංවිධානමය වශයෙන් ප්‍රතිසංස්කරණය හා ශක්තිමත් කිරීමයි. මෙසේ නොකර, බොහෝ අභිමතාර්ථයන් හා දියුණු කිරීමේ උපායයන් කිසිවක් සාර්ථක කරගත නොහැක. එ නිසා, අමතර විශදමක් දැරීමකින් තොරව, සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේ සැලකිය යුතු වැඩි දියුණුවක් ලෙස කර ගැනීමට හැකිතාව තිබිය යුතුය.

²¹ මහනුවර නගර සීමාවක් විශාල ලෙස පුළුල් කිරීමට සැලසුම් ඇත. මෙය ඉදිරියට ක්‍රියාත්මක වන්නේ නම් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම නැවත සකස් කළ යුතු වේ. එසේ නමුත්, සැලැස්මෙහි අඩංගු දෑ, අභිමතාර්ථයන්, ක්‍රමාපායයන්, වැඩිකටයුතු, ආදිය ස්වභාවයෙන් විශාල වෙනසක් නොවී ඉතිරි වනු ඇත.

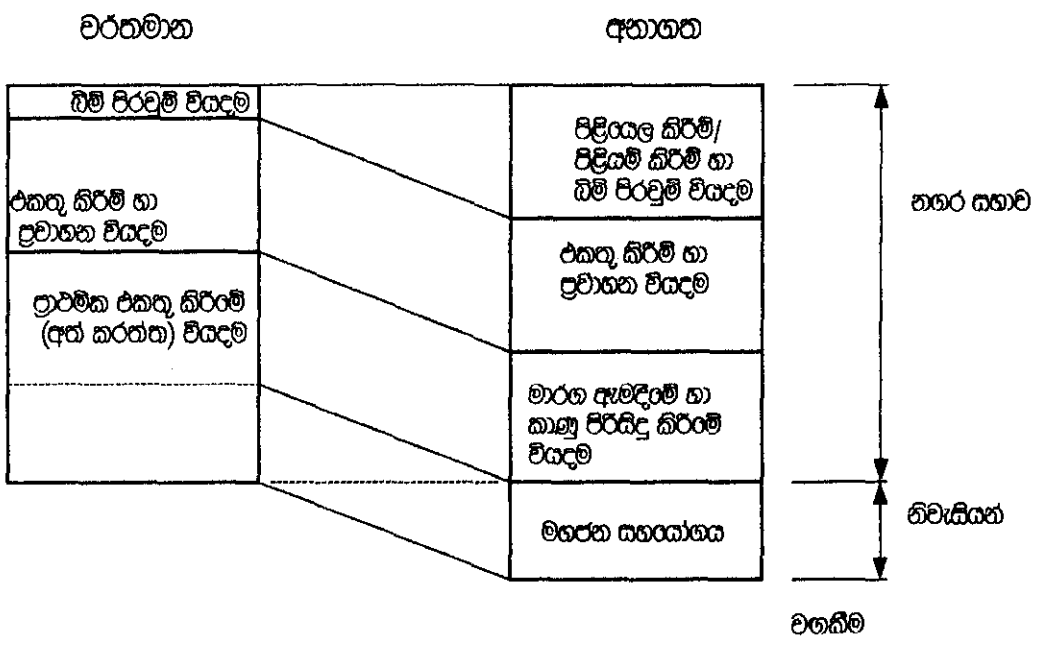
දෙවන ප්‍රමුඛත්වය හිමිවන වැඩ කටයුත්ත වන්නේ අවසාන බැහැර කිරීම (අපහරණය) වැඩි දියුණු කිරීමයි. නගර සභාව මගින් ගෙන ඇති අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීමේ උපායන්ගේ කාර්යක්ෂමතාව පිළිබඳව නොසලකා හැරියද, නගරය තුළ බැහැර කර ඇති අපද්‍රව්‍යවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් සඳහා අවසාන බැහැර කිරීමේ භූමියක් තවදුරටත් අවශ්‍ය වන බව නගර සභාව විසින් හඳුනා ගෙන ඇත. පරිසරය හා මහජනයා සතුටට පත් කිරීම සඳහා සනිටාර්කරණ ලෙස මෙම කසළ අපහරණය කිරීම කළ යුතුයි. මෙය ඉතා බැරැරැම් හා දේශපාලනික වශයෙන් සංවේදී ගැටළුවකි.

5.1.5 සමීපත වෙදාහැරීමේ ප්‍රතිපත්තිය

සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා යොදවන මුදල සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඉහළ නැංවීමට හැකි තත්වයක් නගර සභාව තුළ නැත. කෙසේ වෙතත් සනිටාර්කරණ බිම් පිරවුමක් ඇති කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා, අවසාන බැහැර කිරීම සඳහා දැනට භාවිතා කරන විවෘත බැහැර කිරීමේ ක්‍රමය වෙනුවෙන් යොදවන මුදලට වඩා වඩාගො ගෙයින් වැඩි මුදලක් යෙදවීමට සිදුවේ. පහත සඳහන් සමීපත වෙදා හැරීමේ ප්‍රතිපත්තිය තුළින් මෙම අරමුදල හිඟය සඳහා කටයුතු කිරීමට නගර සභාව යෝජනා කරයි.

- නගර සභාවේ කසළ එකතු කිරීමේ වැඩි ප්‍රමාණය හා අදාළ විශද්‍රම අඩු කර ගැනීම සඳහා මහජන සහයෝගය ඉහළ නැංවීම.
- කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි දියුණු කිරීම මගින් කසළ එකතු කිරීමේ පිරිවැය තවදුරටත් අඩු කිරීම.
- අපද්‍රව්‍ය සැකසීම හා පිරියම් කිරීම සඳහා උනන්දු කරවීම මගින් බැහැර කිරීම (අපහරණය) සඳහා ඇති අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය අඩු කිරීම.
- මෙම උපායන් මගින් ඉතිරි කර ගත් මුදල බිම් පිරවුම් කාර්යයන් සඳහා වෙන් කිරීම.

ප්‍රතිසංස්කරණය කළ ස.අ.ක. විශද්‍රම සංකල්පයේ විස්තරාත්මක සටහනක් පහත දැක්වේ:

5.1.6 මූලික ක්‍රමෝපායයන්

මෙම අභිමතාර්ථයන් ඉෂ්ඨ කර ගැනීම සඳහා වන මූලික උපායන් පහතින් සාරාංශ කර ඇත.

- අග්‍යන්තර සම්පත් උපරිම ලෙස භාවිතය හා සුදුසු පරිදි යෙදවීම.
- පොදු ජනතාව, පාසැල් කණ්ඩායම්, ප්‍රජාව, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන(NGO), ආගමික සිද්ධස්ථාන, ව්‍යාපාරික ප්‍රජාව, අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ පුද්ගලික සමාගම්, අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය හා සම්බන්ධ ගැටළු නිරාකරණය සඳහා ආධාර ලබාදෙන ආයතන වැනි බාහිර සම්පත් පූර්ණ ලෙස භාවිතා කිරීම.
- මහනුවර නගරයෙහි ඇති වැදගත් සමාජ ප්‍රශ්නවලට උපරිම ලෙස භාවිතා කිරීම (උදා. ක්‍රියාකාරී සාම්ප්‍රදායික ප්‍රතිවක්‍රීකරණ ක්‍රමය (බෝතලේ පත්තර කාරයා → අතරමැදි ව්‍යාපාරිකයෝ), ශ්‍රමදාන, අපරාදේ, ආදිය).
- මූල්‍යමය, තාක්ෂණික සහ සමාජමය වශයෙන් සුදුසු තාක්ෂණයන් භාවිතයේ යෙදවීම.
- මහජන සහයෝගය ඉහළ නැංවීම.

5.1.7 සමස්ත ඉලක්කයන්

2003-2012 කාලය සඳහා සමස්ත සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ඉලක්කයන් පහතින් සඳහන් කර ඇත.

* 5-1 වගුව: සමස්ත සෞභාග්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ඉලක්ක

කරුණ	දරුණකය	වර්තමාන තත්ත්වය	ඉලක්කය	
			2007	2012
භාවිතය අවම කිරීම හා නැවත භාවිතය	ගෘහස්ථ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ සීඝ්‍රතාවය (ශ්‍රැමී/පුද්ගලයෙකු/දිනකට)	525	වැඩි වීමක් නැත.	වැඩි වීමක් නැත.
ප්‍රතිවක්‍රීකරණය	අවසාන බැහැර කිරීමේ බිම් වෙත ගෙන යන අපද්‍රව්‍යවල ඉතිරිව තිබෙන ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කළ හැකි අකාරනික ද්‍රව්‍ය (%)	23	820	817
බැහැර කිරීම, රඳවා තැබීම හා එකතු කිරීම	අපද්‍රව්‍ය තැන තැන විසිරී තිබීම/කසළ ගොඩවල	සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක්	50% අඩු වීමක්	කිසිවක් නැත
	දිනකට එක් වාහනයක් සඳහා සාමාන්‍ය වාර ගණන	82	83	83
	එකතු කරන ප්‍රමාණය (දිනකට රොන්)	92	102	112
සැකසීම හා පිරියම් කිරීම	කොමිටෝස්ටිකරණය/ පිච් වාහු උත්පාදනයට යොදා ගන්නා කසළ ප්‍රමාණය (රොන්/දිනකට)	0	10	18
අපහරණය	අපහරණය කිරීමට ඇති අපද්‍රව්‍යවල අඩු වීම (රොන්/දිනකට)	29	35	40
	අපහරණය කරන ප්‍රමාණය(රොන්/දිනකට)	92	92	94
සන්නිවේදන බිම් පිරවුම් ක්‍රියාකාරකම්	-පුරුණ කාලීන සුපර්වයිසර්වරයෙකු -නිරීක්ෂණ කමිටුවක් -දිනපතා පස් වැසුම් යෙදීම -පලිබෝධක මරධන -ද්‍රෝවයේ යන සතුන් නොමැති වීම	ඔව් ඔව් බොහෝ විට නැත ඇත ඇත	100%	100%

	-දුම්රියක වීම -අපද්‍රව්‍ය ගැන ගැන විසිරී නොතිබීම -අපරලය (කසල වලින් පිටවන අපවිත්‍ර රලය) සඳහා ප්‍රතිකර්ම ගැනීම -වායු පිටවීමට සිදුරු තිබීම	ඇත නැත		
--	---	-----------	--	--

සටහන්:

1. ප්‍රවේශිකරණය කළ හැකි අකාරවික ප්‍රවෘත්ති = ලොහ, විදුරු, දැඩි හා මෘදු ජලාශ්‍රිත, කඩදාසි, රෙදි.
2. අපද්‍රව්‍ය බැහැර කරන හා අපහරණය කරන ප්‍රමාණ සඳහා නිතරානුකූල නොවන අඟුරින් බැහැර කරන හා සෘජුවම ගෙන ගොස් දමන ප්‍රමාණ අන්තර්ගත කර ඇත.
3. අපද්‍රව්‍ය බැහැර කරන ප්‍රමාණය එලෙසින්ම තබා, ජනගහණ වර්ධනයට අනුව (0.59%) කසල එකතු කිරීමේ ප්‍රමාණය වැඩි කිරීමට අනුකූලව අත්‍යවශ්‍ය අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ ප්‍රමාණ ගණනය කර ඇත.
4. 2005 වන විට දිනකට රෝන් 3.3ක ජීව වායු පහසුකම් සැපයීමත්, 2006 දී දිනකට රෝන් 5ක කොම්පෝස්ට්කරණ පහසුකම් සැපයීමත් පදනම් කර ගනිමින් 2008, 2012 සඳහා කොම්පෝස්ට්/ජීව වායු නිපදවන ප්‍රමාණ ගණනය කර ඇත.

5.2 ක්‍රමෝපායන් හා ක්‍රියාමාර්ග

5.2.1 අභිතම 100: ආයතනය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම හා ශක්තිමත් කිරීම

5.2.1.1 විස්තරය

110. වැඩි දියුණු කළ කළමනාකරණ ව්‍යුහය-සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ උප-දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීම

සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයෙහි වැදගත්කම මනාව පෙන්වුම් කළ හැකි වෙනම අංශයක් ලෙස පිහිටුවාගත් සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ උප-දෙපාර්තමේන්තුවක්, නගර සභා කාර්ය මණ්ඩලය හා අයවැය වෙත කිරීම යටතේ පිහිටු වීමට නගර සභාව යෝජනා කරයි. මෙම උප-දෙපාර්තමේන්තුවේ භාවිතාලීන ව්‍යුහය 5-1 රූපයෙන් පෙන්වා ඇත. මෙම උප-දෙපාර්තමේන්තුව නගර සභා පුස්තකාල ගොඩනැගිල්ලෙහි ඇති කාර්යාල ඉඩ ප්‍රමාණය මත රඳා පවතිනු ඇති අතර, 2005 වසර මැද වන විට පුරණව ක්‍රියාත්මක වනු ඇත.

මෙම උප-දෙපාර්තමේන්තුව නගර සභාවේ සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පවතිනු ඇති අතර, මහනුවර නගරය තුළ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ අවසාන වගකීම මහනගර සභා ව්‍යවස්ථා²² සම්පාදනයට අනුකූලව ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය රෙවිද්‍ය නිලධාරීන්ගේ වෙනම පවතී. වෙනම දෙපාර්තමේන්තුවක් පිහිටුවීම පිළිබඳව සඟදා බලන විට, මෙම සැකසුම මගින් සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ උප-දෙපාර්තමේන්තුවට නීතිමය ක්‍රියා, නීති ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ අධ්‍යයනය ලබා දීම යන ආකාර තුළින් පිළිවෙලින් මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරුන්ගේ හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු අධ්‍යාපන නිලධාරීන්ගේ උපකාරක සේවාවන් ලබා ගැනීම පහසු කරවනු ඇත.

සිවිල් ඉංජිනේරුවරයා මෙම උප-දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධානත්වය උසුළනු ඇත. ඔහු වැඩි එකකරය සිට මෙම ස්ථානයට අභ්‍යන්තරව මාරු කරනු ලබන අතර, අවසාන බැහැර කිරීම් විමෙහි ඉංජිනේරු කටයුතු ඇතුළුව සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ සියළුම කරුණු සම්බන්ධයෙන් ඔහු වගකියනු ලබයි.

²² මෙමගින් සියළුම පාරිසරික සෞඛ්‍ය ගැටළු පිළිබඳ වගකීම සෞඛ්‍ය රෙවිද්‍ය නිලධාරීන්ට පැවරේ.

මේ ගැරැහුම් විට, ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සංවිධානමය ව්‍යුහය විශාල වශයෙන් නොවෙනස්ව පවතිනු ඇත. මීට අමතරව, වාහන අච්චවැඩිතා කිරීමේ හා නඩත්තු කිරීමේ උපකාරක සේවාවන් කෙටි-මධ්‍ය කාලීන අනාගතයේ දී පුද්ගලීකරණය කරන තුරු මෙම මෙහෙයුම් කටයුතු ඉදිරියටත් නගර සභා වැඩිපොළ මගින් සපයනු ඇත.

120. ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කාර්යයන්ගේ කළමනාකාරීත්වය සඳහා යෝග්‍ය මානව සම්පත් වෙන් කිරීම.

ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කාර්යයන්ගේ කළමනාකාරීත්වය සඳහා යෝග්‍ය මානව සම්පත් වෙන් කර, 110 වන අයිතමයේ එක් අංශයක් වශයෙන් ඔවුන්ට පුළුල් අධිකාරීත්වයක් ලබා දෙනු ඇත.

130. වැඩි දියුණු කළ කළමනාකරණය

ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පහත සඳහන් ආකාරයෙන් වැඩිදියුණු කරනු ඇත:

131. පහත සඳහන් අංශයන් කෙරෙහි කළමනාකරණ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම: පිරිවැය පාලනය හා විශ්ලේෂණය, අනාගත සැලසුම් (තාක්ෂණික හා මූල්‍යමය), අධීක්ෂණය, මහජනතාවට අනුබල දීම, පසු විපරම් හා ඇගයීම් සහ නීති ක්‍රියාත්මක කිරීම.

132. නව ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුවට ශාඛා භාණ්ඩ, ෆැක්ස් යන්ත්‍ර, පරිගණක යන්ත්‍ර හා මුද්‍රකයක් ඇතුළුව සුදුසු උපකරණ සැපයීම.

133. කාර්ය මණ්ඩලයේ වගකීම් නැවත සකස් කිරීම හා සියළුම ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කාර්ය මණ්ඩලයේ සේවා කොන්දේසි නැවත අච්ච කිරීම.

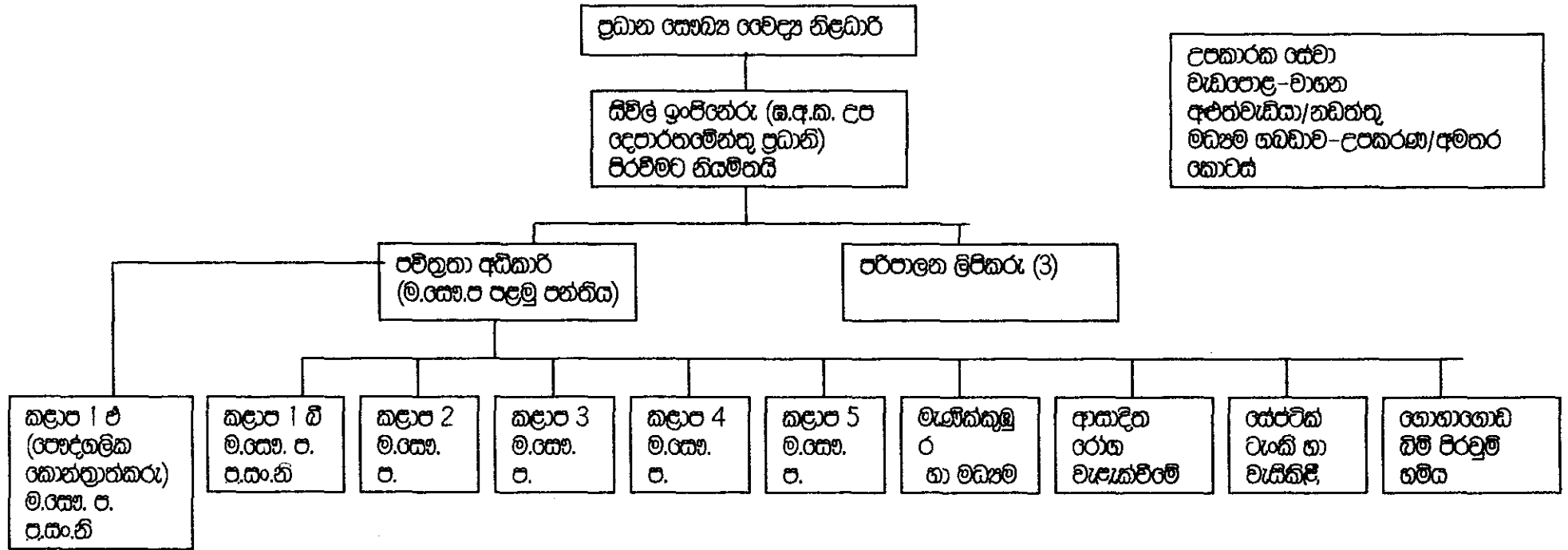
134. ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා සුදුසු පුහුණුවක් ලබා දීම.

135. සෞඛ්‍ය කමිටුවේ සිටින නායක මන්ත්‍රීවරුන් පස් දෙනාටම, මහනුවර මහ නගර සභා ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කළාප පහෙන් එකක් සම්බන්ධයෙන් පරිපාලකවරයෙකුට පවරන ලද ආකාරයේ වගකීමක් පැවරීම හා සෞඛ්‍ය කමිටුවේ සභාපතිවරයා | කළාපය (1A=කෙසර ක්ෂේත්‍ර, 1B= ම.න.ස.) සඳහා පත් කිරීම.

140 වැඩි දියුණු කළ කම්කරු කළමනාකරණය

වැඩිදියුණු කළ කම්කරු කළමනාකරණය කඩිනමින් අවශ්‍ය බවත්, කම්කරුවන් ගණන අඩු කරන අතරතුරම ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සේවාවන් භාරදීම වැඩි දියුණු කිරීම දියුණු කාලීනව කළ යුතු බවත් නගර සභාව පිළිගනී. මෙම ගැටළු සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම සඳහා පහත සඳහන් වැඩිකටයුතු යෝජනා කරනු ලැබේ:

141. කම්කරු පරිපාලනය හා විනය පද්ධතිය වැඩි දියුණු කිරීම. කම්කරුවන් හා කණ්ණාඩි නිලධාරීන් (මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂක, පරිපාලක) පිළිබඳ ඕනෑම පැමිණිලිලේක සම්බන්ධයෙන් නියමිත වැඩිපිළිවෙලක් අනුගමනය කරමින් සෝදිසි කරනු ඇති අතර, එ පිළිබඳව තීර කොට දැනගත් පසු ගැටළු සම්බන්ධයෙන් අවශ්‍ය විනයානුකූල ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත.

උපකාරක සේවා
වැඩිපොළ-වාහන
අළුත්වැඩියා/තඩත්තු
මධ්‍යම ගබඩාව-උපකරණ/අමතර
කොටස්

** 5-1 රූපයටහත: සාමාන්‍ය ඔ.අ.ක. උප දෙපාර්තමේන්තුවේ ව්‍යුහය

142.අඩ ගැසීම, දඬුවම් දීම, ස්ථානමාරු ලබා දීම, ආදී කම්කරු කළමනාකරණ තීරණ ගැනීමේ දී පිටස්තර බලපෑම් වලින් බැහැරව කටයුතු කිරීම.

143.නිවාඩු සම්බන්ධයෙන් පවත්නා ප්‍රතිපත්තිය ශක්තිමත් කිරීම හා එමගින් කලින් අනුමැතිය ලබා නොගත් නිවාඩු දිනයක් සඳහා වැටුප රහිත දිනයක් ලෙස සටහන් කිරීම.

144.පෙරෙට්ටු වාර්තා, පරිපාලක දෛනික වාර්තා හා පැමිණීමේ ලැයිස්තු හෝ වෙක්ටර්ලය අදාළ පුද්ගලයින් (උදා: පවිත්‍රතා අධිකාරී, පරිපාලන ලිපිකරු, නිවාඩු ලිපිකරුවන්) විසින් නැවත පරීක්ෂා කිරීම මගින්, පැමිණීමේ සටහන් තබා ගැනීමේ ක්‍රමය වැඩිදියුණු කිරීම.

145. පවිත්‍රතා අධිකාරීවරයා, කළාප මහජන සෞඛ්‍ය පරීක්ෂකවරයන් හා අභ්‍යන්තර විෂයන් අංශය විසින්, ක්ෂේත්‍ර කාරය මණ්ඩලයේ ඕනෑම පුද්ගලයෙකු (පරිපාලක, කම්කරු) ඔවුන්ගේ වැඩ කරන ස්ථානයෙහි හමු නොවුවහොත් මුළු දිනය පුරාම (පෙ.ව. 11ට පෙර) හෝ වරුවක් (පෙ.ව. 11ත් පසු) සේවයට නොපැමිණී ලෙසට සලකුණු කරනු ලැබීම මගින්, ක්ෂේත්‍ර අධීක්ෂණ කටයුතු වැඩි දියුණු කිරීම.

146.සේවකයන් වැඩ කරන අතරතුර දී ඔවුන්ට තහර සභාවෙන් සපයා ඇති නිළ ඇඳුම් ඇඳ සිටිය යුතු වීම.

147.නව අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ හා එකතු කිරීමේ ක්‍රමය හොඳින් ක්‍රියාත්මක වන විට, අනවශ්‍ය මාර්ගවල අත්කරත්ත මගින් කරන කසළ එකතු කිරීම නැවැත්වීම හා කසළ එකතු කරන වාහනයක් සඳහා යොදවන කම්කරුවන් ගණන අඩු කිරීම. මෙම වැඩපිළිවෙල මගින් ඉවත් කරන කම්කරුවන් මාර්ග ඇමදීම, කාණු පිරිසිදු කිරීම හෝ වෙනත් රාජකාරීන් සඳහා සුදුසු පරිදි මාරු කරනු ඇත.

148. දැනට සිටින කම්කරුවන් විශ්‍රාම යන විට නව කම්කරුවන් කුලියට නොගැනීම මගින්, කම්කරුවන් ගණන ක්‍රමයෙන් අඩු කිරීම.

149.අසතුටුදායක ලෙස ක්‍රියා කරන කම්කරුවන් සඳහා නියමිත වැඩපිළිවෙලක් අනුගමනය කිරීමෙන් අතතුරුව දඬුවම් කිරීම (කෝදිසි කිරීම, පහදා දීම, අතතුරු ගැහවීම, පහකිරීම) හා එමගින් තවදුරටත් නුසුදුසු අයුරින් ගැසිරෙන හා ඔවුන්ගේ හැසිරීම් නැවත සකස් කර ගැනීමට අසමත් වන කම්කරුවන් ඉවත් කිරීම.

150.යහපත් ක්‍රියාකාරීත්වයක් උදෙසා උනන්දු කරවීම පිණිස කම්කරුවන් සඳහා හය මසකට වරක් වෛද්‍ය පරීක්ෂණ පැවැත් වීම, සිදුරු සහිත තුවාල සිදු වූ විට පිටගැස්ම සඳහා එන්නත් ලබා දීම, කම්කරුවන් සඳහා හොඳම පැමිණීමට තෘත ප්‍රදානය කිරීම, පිරිසිදුම ප්‍රදේශය සඳහා එම ප්‍රදේශයේ සේවකයන්ට වාර්ෂිකව තෘත ප්‍රදානය කිරීම වැනි දිරිගැන්වීම් ලබා දීම.

151.අධ්‍යාපනය ලබා දීම හා දැනුවත් කිරීම හා පුහුණු කිරීම (පහත බලන්න).

160 වැඩි දියුණු කළ මූල්‍ය කළමනාකරණය

161. අදාළ විෂයේ සුදුසු කාණ්ඩවලට වෙදා ඇතුළත් කර නියමාකාරයේ ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ආදායම් හා විෂයේ මාසික වාර්තා පිළියෙල කිරීම මගින්, පහතින් වතු ගත කර ඇති ආකාරයට ඔහු

අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ගිණුම් ක්‍රමය වැඩි දියුණු කරනු ඇත. මෙම වාර්තා පරිපාලන ලිපිකරුවන්ගෙන් කෙතෙකු විසින් පිළියෙල කරනු ඇත.

162. ඊට අමතරව, භෞතික දෙපාර්තමේන්තුව විසින් එහි අයවැය තුළ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ විෂයේ සඳහා වෙනම කාණ්ඩයක් පිහිටුවනු ඇති අතර, අදාළ සියළුම අංශයන් එම කාණ්ඩය යටතේ සටහන් කරනු ඇත. වසර 2005 සඳහා අයවැය වාර්තාව සකස් කරන විට මෙය නිම කළ යුතු ය. අවශ්‍ය යැයි හැඟුණහොත් පත්‍ර කලෙකදී නගර සභා පොදු අයවැය තුළද එවැන්නක් ඇති කිරීමට ඉඩ ඇත.

මෙම වෙනස්කම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා තාක්ෂණික සහායක් හා පුහුණුවක් අවශ්‍ය වනු ඇත.

5-2 වගුව: සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ විෂයේ භාවිතාලිඛව වෙනු දැක්වීම

වර්ගය	අංශය (අඩංගු විය හැකි ගුණකරණ වර්ගයන් තුළ ඇත.)
සම්මත විෂය	වැටුප් (මූලික, දීමනා, අතිකාල, දිරිදීමනා, ආදිය) කාර්යාල (දුරකථන, ලිපිද්‍රව්‍ය, පාඨා පිටපත්, ආදිය) වාහන (ගුවන/වෙල, නඩත්තු, බලපත්‍ර/ලියාපදිංචි කිරීම, භාණ්ඩ නිකා වැය වීම) උපකරණ (නිල ඇඳුම්, අත්වැසුම්, බුට් සාත්තු, ආදිය) වෙනත් (වැසුම් පත්, රසායන ද්‍රව්‍ය, ආදිය)
සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේ අඩංගු දෑ	කළමනාකරණය (කළමනාකරණ/කාර්මික/අධීක්ෂණ/පරිපාලන වැටුප්/විෂය, කාර්යාල විෂය, ආදිය) 3Rs (භාණ්ඩ අඩු කිරීම, නැවත භාවිතා කිරීම, ප්‍රතිචක්‍රීකරණය) (ගෘහස්ථ කොමිට්ටි වැරද, ගබඩා අවකාශ, ආදිය) බැහැර කිරීම/රඳවා තැබීම(උර, කසළ බදුන්, පොදු කසළ බක්කි, ආදිය) කසළ එකතු කිරීම/ප්‍රවාහනය (රියදුරු/කම්කරු වැටුප්/විෂය, වාහන විෂය, උපකරණ, ආදිය) සැකසීම හා පිරිසිදු කිරීම (ලී වාගු, කොමිට්ටිකරණය, කසළ තෝරා වෙන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය, ආදිය) අවසාන බැහැර කිරීම(කසළ අපහරණය) (කාර්ය මණ්ඩල වැටුප්/විෂය, ආවරණ සඳහා පත් , රසායනික ද්‍රව්‍ය, ආදිය) මාරුණ ඇමදීම (කම්කරු වැටුප්/විෂය, වාහන විෂය, උපකරණ, ආදිය) කාණු පිරිසිදු කිරීම (කම්කරු වැටුප්/විෂය, වාහන විෂය, උපකරණ, ආදිය) අධ්‍යාපනය ලබාදීම/දැනුවත් කිරීම (කාර්ය මණ්ඩල වැටුප්/විෂය, ප්‍රචාරය/අධ්‍යාපනික ද්‍රව්‍ය, ආදිය) වෙනත් (උදා: වෙළඳපල, ආදිය) (කම්කරු වැටුප්/විෂය, උපකරණ, ආදිය)

170. ඉහළ නංවන ලද සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කටයුතු පුද්ගලීකරණය

2003 අගෝස්තු මස දී කළු ඉක්ම වූ කසළ එකතු කිරීම හා එ ආශ්‍රිත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කටයුතු පිළිබඳ පුද්ගලික අංශයේ කොන්ත්‍රාත්තුව අළුත් කිරීමටත්, මධ්‍යම වෙළඳපොළ හා පෝරප් ඊ. ද සිල්වා උද්‍යානය යන ප්‍රදේශ ආවරණය වන පරිදි එය ව්‍යාප්ත කිරීමටත් නගර සභාව තීරණය කර ඇත. නව කොන්ත්‍රාත්තුව පිළියෙල කිරීමට කාලය ලබා දීම සඳහා පවත්නා කොන්ත්‍රාත්තුව 2004 ජනවාරි දක්වා දීර්ඝ කර ඇත. මුදල් අගතිගතාවය නිසා මෙය කිරීමට අපහසු වනු ඇත.

180. අතුරු-ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය හා ක්‍රියාත්මක කිරීම

මහනුවර මහ නගර සභාව විසින් ජාතික ආදර්ශ අතුරු-ව්‍යවස්ථා කෙටුම්පතෙහි මූලධර්මයන් පිළිගෙන ඇත. මෙම ආදර්ශ අතුරු-ව්‍යවස්ථා සම්පූර්ණ කර වලංගු කිරීමෙන් පසු, නගර සභාව විසින් එවා පිළිගනු ඇති අතර, අනතුරුව අවශ්‍ය ඕනෑම සංශෝධනයක් සිදු කර, ගැසට් නිවේදනයක් නිකුත් කිරීමෙන් පසු

සාමාන්‍යයෙන් 2004 මැද භාගය වන විට එය මහනුවර නගර සීමාව තුළ ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. මෙම නීති හා රෙගුලාසි පිළිකොපදින පුද්ගලයින්ට විරුද්ධව දැඩි නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත.

190. ඉහළ නංවන ලද විනිවිදභාවය හා පිළිතුරුදායී බව

191. මහනුවර මහ නගර සභාවට පරිසර කමිටුවක් (2.3 කොටස බලන්න) තිබෙන නමුත්, එය 2001 සැප්තැම්බර් සිට අක්‍රීයව ඇත. මෙම කමිටුව නැවත පනවනු ලැබීමට හා ශක්තිමත් කිරීමට, එමගින් නගර සභාවේ ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කටයුතුවල පිළිතුරුදායීබව හා විනිවිදභාවය වැඩි කිරීමට නගර සභාව යෝජනා කරයි. එබැවින්, දේශපාලන බලපෑම් ඇතුළුව ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ සියළු තොරතුරු මෙම කමිටුවට වාර්තා කරනු ඇත. එය විධිමත්ව රැස්වීම් පැවැත්විය යුතුය, සක්‍රීය විය යුතුය, එහි රාජකාරීත්ව මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ විධි විධාන වලට අනුව කරගෙන යා යුතුය.

192. මධ්‍යම රජයේ ඇමතිවරයාගේ මහ පොත්විම අනුව මහනුවර ම.න.ස. විසින් ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ නිරීක්ෂණ කමිටුවක් ද මෑතක දී පිහිටුවා ඇත. සෞඛ්‍ය කමිටුවේ සභාපති, නගර සභාවේ අදාළ කාර්ය මණ්ඩලය හා පොදු ජනතාවගෙන් හතර දෙනෙකු පමණ ද ඇතුළුව සාමාජිකයන් 10-12 දෙනෙකුගෙන් මෙය සමන්විත වේ. මෙම කමිටුවෙන් බලාපොරොත්තු වනුයේ, නගරයෙහි ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සේවා සැපයීම නිරීක්ෂණය කිරීම, නගරාධිපති හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ සම්බන්ධතාවය පවත්වා ගැනීම, හා ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කෙරෙහි පුළුල් සහභාගීත්වය සඳහා අනුබල දීම යන කරුණුය.

5.2.1.2 ක්‍රියාත්මක කිරීම හා සමාලෝචනය කිරීම

ඉතාම ක්‍රමයෙන් ක්‍රියාත්මක වන වැඩි දියුණු කරන ලද කම්කරු කළමනාකරණය ගැරැහු විට, මෙම වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩ පිළිවෙලවල මිලය වසර 1-2 තුළදී ක්‍රමයෙන් ක්‍රියාත්මක කරනු ඇති අතර, ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ උප-දෙපාර්තමේන්තුව 2005 වසර මැද වන විට පුරණ වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වනු ඇත.

පුද්ගලිකයන් ඇතුළු මෙම ක්‍රියාකාරකම්වල (ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අතුරු-ව්‍යවස්ථා සඳහා හැර) සාර්ථකත්වය පිළිබඳව 2007 වසර අග දී නැවත විචාරා බැලීමක් සිදු කරනු ඇත. ප්‍රගතිය පිළිබඳව නගර සභාව සතුවට පත්වන්නේ නම්, හඳුනා ගන්නා ලද ඕනෑම ගැටළුවක් සඳහා අමතරව සුළු වෙනස්කම් සිදු කරනු ඇත. දෝෂයන් ඇති බවට තීන්දු කළහොත්, පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳව අවධානය යොමු කරනු ඇත:

- ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ උප-දෙපාර්තමේන්තුවේ සැකැස්ම අසාර්ථක බව සනාථ කළහොත්, ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුවක් නිර්මාණය කිරීම.
- ප්‍රාථමික එකතු කිරීම, එකතු කිරීම හා ප්‍රවාහනය කිරීම, ප්‍රතිකර්ම යෙදීම, අවසාන බැහැර කිරීම(කසළ අපහරණය), මාර්ග ඇමදීම, කාණු පිරිසිදු කිරීම හා වෙළඳපල පිරිසිදු කිරීම ඇතුළු මහනුවර නගරය තුළ කෙරෙන ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කටයුතු පුද්ගලික අංශයට ඩාර්දීමේ කටයුතු තවදුරටත් පුළුල් කිරීම. පුද්ගලිකයන් ව්‍යාප්ත කළහොත්, සමස්ත ඝන අපද්‍රව්‍ය

කළමනාකරණ පිරිවැයෙහි අවම වැඩි ඒමක යටතේ ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සේවා සැපයීම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා නගර සභාව උත්සාහ කරනු ඇත.

2009 වසර තුළදී ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අතුරු-ව්‍යවස්ථා වෙනම නැවත විවාර්මක සිදු කරන අතර, තවදුරටත් සංශෝධනය කිරීමක තිබේ නම්, ලේඛන ගතකොට, ගැසට් නිවේදනයක් නිකුත් කර, අවශ්‍ය පරිදි එම වසරේ දී ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත.

5.2.1.3 කාලසටහන

කේතය	ක්‍රියාකාරකම	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
110	ස.අ.ක. උප-දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීම	X	XX	XX	X	X,R	X	X	X	X	X
120	ඔහු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කාර්යයන්ගේ කළමනාකාරිත්වය සඳහා කේෂ්‍ය මානව සම්පත් වෙන් කිරීම.	X	XX	XX	X	X,R	X	X	X	X	X
130	වැඩි දියුණු කළ කළමනාකරණය	X	XX	XX	X	X,R	X	X	X	X	X
140	වැඩි දියුණු කළ කම්කරු කළමනාකරණය	X	XX	XX	XX	X,R	X	X	X	X	X
160	වැඩි දියුණු කළ මූල්‍ය කළමනාකරණය	X	XX	XX	X	X,R	X	X	X	X	X
170	ඉහළ නංවන ලද ස.අ.ක. පුද්ගලිකරණය	XX	XX	XX	X	X,R	X	X	X	X	X
180	ස.අ.ක අතුරු-ව්‍යවස්ථා පුනර්කමයාය හා ක්‍රියාවලි නැංවීම.	XX	XX	X	X	X	X	X,R	X	X	X
190	ඉහළ නංවන ලද විනිවිදභාවය හා පිළිතුරුදායී බව	X	XX	XX	X	X,R	X	X	X	X	X

සටහන : අවධානය : X X; දිනපතා ක්‍රියාත්මක : X; සමාලෝචනය : R

5.2.2 අධිකම 200: අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම (3 Rs=අඩු කිරීම, නැවත භාවිතා කිරීම, ප්‍රතිචක්‍රීකරණය)

5.2.2.1 විස්තරය

මහනුවර නගරය තුළ අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම පිළිබඳව අනුබල දීම සඳහා මූලික ක්‍රමෝපායයන් 7ක් පිළිබඳව අවධානය යොමු වී ඇත.

210. අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීම තුළින් 3 Rs කෙරෙහි උනන්දු කරවීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම.

අධ්‍යාපනය ලබා දීම හා දැනුවත් කිරීම තුළින් 3 Rs කෙරෙහි උනන්දු කරවීම මගින් අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය වැඩි ඒම හා බැහැර කරන ප්‍රමාණ වැඩිවීම වළක්වා ගැනීමටත්, එමගින් අපද්‍රව්‍ය උත්පාදන හා බැහැර කරන ප්‍රමාණ 2003 මට්ටමේ පවත්වා ගැනීමටත් නගර සභාව උත්සාහ දරනු ඇත. විශේෂිත ක්‍රියාමාර්ගය වන්නේ:

211. අපරාදේ යන සංකල්පය පුරුදු පුහුණු වීමට මිනිසුන් දිරිගැන්වීම මගින් අනවශ්‍ය ලෙස අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය වීම දුරු කිරීම.

212. පොලිතින් බැග් භාවිතය වරප්‍රසාද කිරීම සහ සවිභාවික ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් සාදන ලද කළු පවතින මල්ලක (උදා: මගේ බැගය සංකල්පය) භාවිතා කිරීම සඳහා මිනිසුන් උනන්දු කරවීම.

213. සුදුසු ස්ථානවලදී ස්ථානීය-බැහැර කිරීම සිදුකිරීම සඳහා උනන්දු කරවීම.

214. පොලිතින් සහ අනෙකුත් මළ නැවත භාවිතා කිරීමේ පුරුද්ද සඳහා අනුබල දීම.

215. නැවත භාවිතා කිරීමේ හා ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ක්‍රියාකාරකම්වලදී පොදු හා පුද්ගලික සහභාගීත්වය සඳහා දිරිගන්වීම, වැඩිහිටි නගරවාසීන්ගේ සංවිච්චා සේවය භාවිතා කළ හැකිය.

216. පොලිතින් භාවිතය අවම කිරීම සඳහා අතුරු-ව්‍යවස්ථා පැනවීම.

220. සම්ප්‍රදායික ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ක්‍රමය සඳහා සහයෝගය දීම

සම්ප්‍රදායික ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ක්‍රමය (නිවාස වලින් එකතු කරන්නන්, අතරමැදි වෙළෙඳුන්, සුළු-ව්‍යවසායකයින්) නඩත්තු කිරීමට හා ශක්තිමත් කිරීමට මහ නගර සභාව විසින් පහත සඳහන් ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් හෝ අනුගමනය කිරීමට උත්සාහ දරනු ඇත:

221. ශාසන ලබා ගැනීමේ දී ඔවුන්ට සහාය ලබා දීම.

222. හැඳුනුම්පත් හෝ බලපත්‍ර ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම.

223. මහජනයා සමඟ ගනුදෙනු කරන ආකාරය පිළිබඳව නිවාසවලින් ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ද්‍රව්‍ය ලබා ගන්නන්හට පුහුණුවක් ලබා දීම.

224. ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ද්‍රව්‍ය අතරමැදි වෙළෙඳුන් වෙත ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා අත්කරත්ත සපයා දීම/කුලියට දීම.

225. අවශ්‍ය කටයුතු කිරීමට හා ගබඩා කිරීමට ඉඩකඩ සපයා දීම.

226. අඩු ආදායම්ලාභී නිවාස ව්‍යාපෘතියේ කාන්තා සමාජවලට ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළ කඩදාසි වලින් බැග් සෑදීමටත්, පොලිතින් මල්ලක් වෙනුවට භාවිතා කිරීම සඳහා ඒවා වෙළඳසැල් වෙතට විකිණීමටත් සහාය ලබා දීම.

230. ස්ථානීය-කොමිපෝස්ටිකරණය සඳහා අනුබල දීම

නගර සභාව මගින් ස්ථානීය-කොමිපෝස්ටිකරණය සඳහා පහත සඳහන් පරිදි අනුබල දෙනු ඇත:

231. නිවාස, පාසල්, හා ආයතන, ආදියට අවශ්‍ය තාක්ෂණය, උපකරණ (බැරල, පීච කොටු), පුහුණුව හා උපදෙස් ලබා දීම (දිගින් දිගටම).

232. අඩු ආදායම්ලාභී ජනාවාසවල කුඩා පරිමාණයේ පුළු කොමිපෝස්ටිකරණ පහසුකම් සැපයීම සඳහා අනුබල දීම (2005-2007).

240. කාබනික අපද්‍රව්‍ය සත්ව ආහාර වශයෙන් භාවිතා කිරීම සඳහා අනුබල දීම.

නිවෙස්, හෝටල්, ආපනශාලා, වෙළඳපොළ හා අනෙකුත් සුදුසු මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ලැබෙන කාබනික අපද්‍රව්‍ය කෙලින්ම හෝ පිළියල කිරීමකින් පසු සත්ව ආහාරයක් ලෙස භාවිතා කිරීමට නගර සභාව මගින් දිරිගන්වනු ඇත. හෝටල් සහ ආපනශාලා සඳහා කොමිපෝස්ටිකරණය කිරීම සඳහා හෝ සත්ව

ආහාරයක් ලෙස යොදා ගැනීම සඳහා කාබනික අපද්‍රව්‍ය වෙන්කරන ලෙස අතුරු-ව්‍යවස්ථා මගින් අනිවාර්ය කළ හැකිය.

250. වාණිජ හා කර්මාන්ත ආයතන සඳහා විශේෂ අයකිරීම් ක්‍රමය

අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය හා වැහැර කිරීම අවම කිරීමට පෙළඹවීම සඳහා වාණිජ හා කර්මාන්ත ආයතන (උදා: කඩ, හෝටල, ආපනශාලා, කර්මාන්තශාලා) සඳහා විශේෂ අයකිරීම් සහ බලකිරීම් ක්‍රමයක් මධ්‍ය කාලීනව (2005-2007) හඳුන්වාදීමට නගර සභාව අවධානය යොමු කරනු ඇත.

260. මූලාශ්‍ර වෙන් කර එකතු කිරීමේ ක්‍රමය

261. නගර සභාව විසින් මූලාශ්‍ර වෙන් කර වැහැර කිරීමේ හා එකතු කිරීමේ ක්‍රමයක් මධ්‍ය හා-දිගු කාලීන ලෙස ඉදිරියේදී නගරය පුරාවටම හඳුන්වා දෙනු ඇත. එවැනි, 2005-2007 කාලය අතරතුර දී නගරයෙහි ප්‍රදේශ 1 හෝ-3 ක නියමු ව්‍යාපෘතියක් කරනු ඇති අතර, එමගින්, අපද්‍රව්‍ය උත්පාදකයන් තම අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළ හැකි හා නොහැකි වශයෙන් ප්‍රභේද දෙකක් සටහන් වැහැර කිරීමට අවශ්‍ය වනු ඇත. මෙම අපද්‍රව්‍ය වෙන් වෙන්ම එකතු කරනු ඇත. ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළ නොහැකි අපද්‍රව්‍ය නගර සභාව විසින් එකතු කරනු ලබන අතර, ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළ හැකි අපද්‍රව්‍ය නගර සභාව, සුළු-ව්‍යවසායකයින් (කාමාන්‍යයෙන් සාම්ප්‍රදායික ප්‍රතිචක්‍රීකරණය සඳහා දායක වන) හෝ පුද්ගලික ව්‍යාපාරිකයින් (දෛරිසම නගර සභාව සමග ඇති කර ගත් කොන්ත්‍රාත් වලට අනුව) විසින් එකතු කිරීම හෝ නොඑසේ නම් තෝරා ගත් ස්ථානවල (උදා: පාසල, පන්සල, ප්‍රජා මධ්‍යස්ථාන) විහිටී එකතු කරන මධ්‍යස්ථාන වෙත නිවැසියන් විසින් රැගෙන යනු ඇත.

262. මෙය සාර්ථක වුවහොත්, 2008-2012 කාලය තුළ දී සම්පූර්ණ නගරයම ආවරණය වන පරිදි මෙම ක්‍රමය ව්‍යාප්ත කරනු ඇත.

263. දැනට පවත්නා රාජ්‍ය නොවන සංවිධානවල හෝ පුද්ගලික අංශයේ ඵලාස්ථික, පොලිතින් ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ව්‍යාපාර සමඟ සහයෝගීව සහ අවශ්‍ය පරිදි නව ව්‍යාපාර පිහිටුවා ගනිමින්, මූලාශ්‍ර තෝරා වෙන් කරන ලද ඵලාස්ථික, පොලිතින් හා වෙනත් අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කරනු ඇත.

270. මහනුවර ම.න.ස.වේ ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ 3Rs සැලැස්ම

වසර 2006 වන විට මුළු නගර සභාවට අයත් සියළුම පරිශ්‍රයන් සඳහා ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්මක් පිළියල කිරීමට හා ක්‍රියාත්මක කිරීමට නගර සභාව සැලසුම් කරමින් සිටී. සියළුම ගොඩනැගිලි වලට ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළ හැකි හා නොහැකි අපද්‍රව්‍ය සඳහා වෙනස් වර්ණ දෙකකින් යුත් බඳුන් සැපයීම මගින් අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීම සඳහා මෙය ඉලක්ක කරනු ඇත. සියළුම කාර්ය මණ්ඩලය අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීමේ වැඩපිළිවෙලවල පිළිබඳව පුහුණු කරනු ඇති අතර, එක් එක් පරිශ්‍රයෙහි විවිධ අංශයන් සඳහා නායකයෙකු පත් කර මෙම යෝජනා ක්‍රමයේ සාර්ථකත්වය පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම පවරනු ඇත. මෙම සැලැස්ම අවශ්‍ය පරිදි නැවත විවාර්ම හා නිවැරදි කිරීම 2009 වසරේ දී සිදු කරනු ඇත.

5.2.2.2 ක්‍රියාත්මක කිරීම හා සමාලෝචනය

වසර 2007-09 දී මෙම මූලාරම්භක වැඩසටහන්වල සාර්ථකත්වය සමාලෝචනය කරනු ඇති අතර, ඉන් අනතුරුව සවිස්තරව දිගු කාලීන වැඩපිළිවෙළවල යෝජනා කරනු ඇත.

5.2.2.3 කාලසටහන

කේතය	ක්‍රියාකාරකම්	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
210	අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීම තුළින් 3 Rs කෙරෙහි උනන්දු කරවීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම.	X	XX	X	XX	X,R	XX	X	XX	X	XX
220	සමීපදායීක ප්‍රතිවක්‍රීකරණ ක්‍රමය සඳහා සහකෝගය දීම		XX	XX	X	X,R	X	X	X	X	X
230	සථානීය-කොමිටේස්ථානරණය සඳහා අනුබල දීම	X	XX	XX	XX	X,R	XX	X	XX	X	XX
240	කාබනික අපද්‍රව්‍ය සත්ව ආහාර වශයෙන් භාවිතා කිරීම සඳහා අනුබල දීම.	X	XX	XX	X	X,R	X	X	X	X	X
250	වාණිජ හා කර්මාන්ත ආයතන සඳහා විශේෂ අයකිරීම් ක්‍රමය			XX	XX	X	X,R	X	X	X	X
260	මූලාශ්‍ර වෙන් කර බැහැර කිරීමේ/එකතු කිරීමේ ක්‍රමය			XX	XX	X	X,R	XX	XX	X	X
270	මහනුවර ම.න.ස.වේ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ 3Rs සැලැස්ම පිළියෙල කිරීම/ක්‍රියාත්මක කිරීම			XX	XX	X	X	X,R	X	X	X

සටහන : අවධානය : XX; දිනපතා ක්‍රියාත්මක : X; සමාලෝචනය: R.

5.2.3 අධ්‍යාපනය ලබා දීම, දැනුවත් කිරීම සහ පුහුණු කිරීම

සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කටයුතුවල ඵලදායීතාවය හා කාර්යක්ෂමතාවය දියුණු කිරීම සඳහාත්, සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයට සම්බන්ධ ප්‍රාදේශීය ගැටළු (උදා:කුණු හොඩිවල තුරන් කිරීම) නිරාකරණය කිරීම සඳහාත් ඉහළ නංවන ලද මහජන සහභාගීත්වයක් හා සහකෝගයක් තිබීම අත්‍යවශ්‍ය බව නගර සභාව අවබෝධ කොට ගෙන ඇත. වැඩි දියුණු කළ මහජන හා-නගර සභා සන්නිවේදනය හා අධ්‍යාපනය ලබා දීම හා දැනුවත් කිරීම (වැඩිහිටියන්/ලමුන්; ප්‍රදේශවාසීන් ව්‍යාපාරිකයන්, ආදීන්) තුළින් මෙය ඉටු කර ගත හැකිය. මෙම අවස්ථා දෙකෙහි දීම, ආකලපමය හා වර්ගාචන්ති වෙනස් කිරීමක් සඳහා දිගු කාලයක් වැය වීමෙන් හා එවැනි ක්‍රියාකාරකම් සඳහා යොදා ගත හැකි කාර්ය මණ්ඩලය, උපකරණ, මුදල්, ආදී සම්පත් සීමිත ප්‍රමාණයක් නගර සභාව සතු වීමෙන් මේ සඳහා දිගු කාලීන ප්‍රවේශයක් අවශ්‍ය වන බව හඳුනාගෙන තිබේ. මෙම සම්පත් පූර්ණ ලෙස භාවිතා කරන අතරම, නගර සභාවේ මූල්‍යමය උෂ්කරතා මතුපිට බැවින් බාහිර අරමුදල් හා ආධාර ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව තුළින් අවශ්‍ය නව සම්පත් අත්කර ගනු ඇත.

5.2.3.1 විස්තරය

310. වැඩි දියුණු කළ මහජන-හා නගර සභා සන්නිවේදනය

විශේෂයෙන් නිසි සථානවල හා පුජා රැස්වීම්වලදී තොරතුරු ප්‍රදර්ශනය කිරීම හරහා දැනට පවත්නා සන්නිවේදන ක්‍රමවේදය වැඩිදියුණු කිරීමටත්, පුජා සංවර්ධන සමිති, ග්‍රාම සංවර්ධන සමිති හා නාගරික

කමිටු ශක්තිමත් කිරීමටත් මහනුවර මහ නගර සභාව සැලසුම් කරයි. විශේෂයෙන්, පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳව නගරවාසීන්ට දැනුම් දීමට නගර සභාවට අවශ්‍යය:

- සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා මහජනයාට වැඩිපුර සහභාගී විය හැකි ආකාරය අවධාරණය කරමින්, සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් නගර සභාවේ හා නගරවාසීන්ගේ යුතුකම් හා වගකීම්.
- සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධ පාරිසරික හා සෞඛ්‍ය හැටළු.
- කසළ වැහැර කිරීමේ හා එකතු කිරීමේ නීති.
- නගර සභාව වෙත පැමිණිලි හා දීමේ පිළිවෙල.
- පනවා ඇති නීති රීති හා නීති පිළිනොපදින්නන් සඳහා දඩුවම් සහ දඩුවම් ලබා දීමේ වැඩපිළිවෙල හා එ ආශ්‍රිත නීති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග.

320. වාර්ෂික පරීක්ෂණ අධ්‍යයන හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්

නගර සභාව 2004 වසර සඳහා පරීක්ෂණ අධ්‍යයන/දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් පිළියෙල කර ඇත (පහත වගුව බලන්න). නගර සභාවේ හා අනෙකුත් රජයේ ආයතනවල දැනට සිටින කාර්ය මණ්ඩලය හා නිවෙන සම්පත් (නගර සභා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු සේවකයන්, පවුල් සෞඛ්‍ය සේවකවන්, සමෘද්ධි සංවර්ධන නිලධාරීන්, ග්‍රාම සේවා නිලධාරීන්, ඇදීන්) සහ බාහිර සම්පත් (උදා: පුරා කණ්ඩායම්, වානිජ පාර්ශවය, මාධ්‍ය, පාසල්, සිංහ සමාජ, පුරා සංවිධාන, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, ආගමික නායකයින්, ආදී) පුරණ ලෙස යොදා ගනිමින් එය ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. මේ හා සමාන වැඩසටහන් සෑම වසරකදීම පිළියෙල කරනු ඇත.

330. අධ්‍යයන හා පුහුණු උපකරණ සපයා දීම

මෙම වැඩසටහන් සඳහා සහාය වීමට ලැබෙන්නේ පරීක්ෂණ, බහු-මාධ්‍ය ප්‍රොජෙක්ටර් හා තිර, ඩිජිටල් කැමරා, සකැන් යන්ත්‍ර, වෙස්ට්ටර් පරීක්ෂණ හා මුද්‍රකයක් ඇතුළු සුදුසු අධ්‍යයන හා පුහුණු උපකරණ කෙටි හා-මධ්‍ය කාලීන සැලසුම් යටතේ ලබා ගැනීමට නගර සභාවට අවශ්‍යව ඇත.

340. ආදර්ශ පිරිසිදු හරිත ප්‍රදේශයක් නිර්මාණය කිරීම

පියාණේ උද්‍යානය නිවාස ආශ්‍රිත ප්‍රදේශය ආදර්ශ පිරිසිදු හරිත ප්‍රදේශයක් වශයෙන් සංවර්ධනය කර, මහනුවර නගරයේ සියළුම නගරවාසීන් සඳහා ආදර්ශමත් ප්‍රදේශයක් වශයෙන් යොදා ගැනීමට නගර සභාව බලාපොරොත්තු වේ. යෝජිත ක්‍රියාකාරකම් යටතට අපද්‍රව්‍ය තැන තැන විසිරී තිබීම හා කසළ ගොඩවිල් තුරන් කිරීම, ශෂ්ස්ට් කොම්පෝස්ට්කරණය සඳහා අනුබල දීම, කාල සටහනට අනුව නියමිත වේලාවට කසළ එකතු කිරීම සහ පාර දෙපස අලංකාර කිරීම යන කරුණු ඇතුළත් වේ. මෙම යෝජනා ක්‍රමය සාර්ථක වුවහොත්, නගරයෙහි අනෙකුත් ප්‍රදේශවලට ද ව්‍යාප්ත කරනු ඇත.

350. පසුවිපරම් හා ඇගයීම්

මෙම සියළු ක්‍රියාකාරකම්වල බලපෑම් පිළිබඳව පසුවිපරම් කිරීම හා ඇගයීම් කිරීම කලින් කලට සිදු කරනු ඇති අතර, කෙටි, මධ්‍ය හා දිගු කාල චක්‍රවාරවල අවසානයන් සඳහා අවස්ථානුරූපීව පසු විපරම් හා ඇගයීම් සිදු කිරීමට කාලසටහන් සකසනු ලැබේ. ඉන් අනතුරුව නිර්දේශ කළ වෙනස්කම් හා වැඩි දියුණු කිරීම් ඊළඟ කාල පරාසය ආරම්භයේදී ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත.

5.2.3.2 කාලසටහන

කේතන	ක්‍රියාකාරකම	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
310	වැඩි දියුණු කළ මහජන හා-නගර සභා සන්නිවේදනය	X	XX	X	XX	X	X	XX	X	X	X
320	වාර්ෂික පරිසර අධ්‍යයන හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම	X	XX	X	XX	X	X	XX	X	X	X
330	අධ්‍යාපන/පුහුණු උපකරණ ආයතන දීම		XX	XX	XX	X	X	X	X	X	X
340	ආදර්ශ පිරිසිදු ගරිත ප්‍රදේශය නිර්මාණය කිරීම		XX	XX	X	X	X	X	X	X	X
350	පහළපරම්, ඇගයීම් හා නිරීක්ෂණය			R		R		R			

සටහන : අවධානය : XX; දිනපතා ක්‍රියාත්මක : X; සමාලෝචනය: R.

5.2.4 අගිතම 400: වැඩි දියුණු කළ තාක්ෂණික පද්ධතිය

මෙහි දී තාක්ෂණික පද්ධතිය යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබන්නේ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම, රඳවා තැබීම, එකතු කිරීම, ප්‍රවාහනය කිරීම, මාරුණ ඇමදීම, කාණු පිරිසිදු කිරීම, අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය, වාහන හා උපකරණ යි.

5.2.4.1 විස්තරය

410. බැහැර කිරීම, රඳවා තැබීම, එකතු කිරීම හා ප්‍රවාහනය කිරීම වැඩි දියුණු කිරීම

පහත සඳහන් කරුණු අන්තර්ගත කරමින් වත්මන් සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ තාක්ෂණික පද්ධතිය ව්‍යාප්ත කිරීමට හා වැඩි දියුණු කිරීමට නගර සභාව සැලසුම් කරයි.

411. බෙල් ක්‍රමය, පාර අද්දරින් එකතු කිරීම, ජොරින් ජොර එකතු කිරීම, පොදු කසළ බස්කි හා නවතා තබන ට්‍රේලර් මගින් එකතු කිරීම නමැති සම්මත කසළ බැහැර කිරීමේ ක්‍රම පහ විධිමත් කිරීම.

412. සියළුම අපද්‍රව්‍ය උත්පාදකයන්ට කසළ රඳවා තබා ගැනීම හා බැහැර කිරීම සඳහා ආවරණ සහිත බඳුනක්, මල්ලක් හෝ භාජනයක් භාවිතා කිරීමට නියම කිරීම.

413. නගර සභාවේ කසළ එකතු කරන වාහන සියල්ලටම ශබ්ද විකාශන යන්ත්‍ර හෝ ඇමීප්ලිෆයර් පද්ධති සවි කිරීම හා කසළ එකතු කිරීමේ බෙල් ක්‍රමය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් නගරය පුරා ව්‍යාප්ත කිරීම.

414. ශාස්ත්‍ර ප්‍රචාරක ක්‍රම හා අධ්‍යාපනික ක්‍රම ද සමඟම ප්‍රදේශ වාසීන්ගේ කුතුහලය වැඩි කිරීම සඳහා සංගීත නාදය යොදාගැනීම තුළින් නව ප්‍රදේශයන්හි කසළ ඉවත්කිරීමේ නීතිය, සම්මත එකතුකිරීමේ කාලසටහන් හා කසළ එකතු කිරීමේ බෙල් ක්‍රමය හඳුන්වාදීම සහ ප්‍රචාරය කිරීම.

415. මහජන සහයෝගීතාවයෙන් කසළ එකතු කිරීමේ වාර ගණන අවම කිරීම. අපේක්ෂිත එකතු කිරීමේ වාර ගණන පහත සඳහන් පරිදි වේ.

- නගර මධ්‍යය : දිනපතා
- ජනාකීර්ණ නේවාසික ප්‍රදේශ : සතියකට 4 වරක්

- ජනගහණය අඩු තේවාසික ප්‍රදේශ : සතිකට 1-2 වරක්
- ජනගහණය ඉතාමත් අඩු ප්‍රදේශ : සතිකට 0-1 වරක්

416. සියළුම ප්‍රදේශවල කසළ එක්රැස් කිරීම කාල සටහනකට අනුව නියමිත වේලාවට සිදුකිරීම. 417. තහරය පුරා ඇති භාවිතයට නුසුදුසු හා අනවශ්‍ය පොදු කසළ බකකි ඉවත් කිරීම සහ අනවශ්‍ය ස්ථානවල පමණක් නව වැඩි දියුණු කළ කොන්ක්‍රීට් කසළ බකකි ඉදිකිරීම.

418. අත් කරත්ත මගින් කසළ එකතු කිරීම අනවශ්‍ය ස්ථානවලට (උදා: කුඩා අතුරු මාර්ග) පමණක් සීමා කිරීමෙන් ද, අත්කරත්ත මගින් එකතු කිරීමේ හා වෑකටර මගින් එකතු කිරීමේ කාලසටහන් සම්බන්ධීකරණය කර, අත් කරත්තවල කසළ කෙළින්ම වෑකටරවලට එකතු කිරීමෙන් ද්විතවි ගැසිරීමේ දුරු කිරීම.

419. විශේෂයෙන් වෙළඳපොල හා පොදු ස්ථාන ඇතුළුව අවශ්‍ය සියළුම ස්ථාන ආවරණය වන පරිදි නවතා තබන ලද ට්‍රේලර මගින් කසළ එකතු කිරීමේ ක්‍රමය ව්‍යාප්ත කිරීමෙන්, වෑකටර මගින් කසළ එකතු කිරීමේ ක්‍රමයේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිදියුණු කිරීම.

420. සුදුසු ස්ථාන සඳහා කසළ බදුන් වැඩිපුර රැඳවීම සහ භාවිතා කළ නොහැකි තත්ත්වයේ පවතින කසළ බදුන් සඳහා නව බදුන් යෙදවීම. එය පහත සඳහන් ආකාරයට සිදුකිරීමට නියමිතයි.

- උද්‍යාන, බස් නැවතුම්පොළ : ලීටර 100 ධාරිතාවයෙන් යුත් බාග බැරල වලින් සැදූ ස්ථිර සවි කිරීම සඳහා වූ කසළ බදුන්
- ජනාකීර්ණ විදි : ලීටර 30-40 කසළ බදුන්
- විශේෂ අවස්ථා, පොළ : ලීටර 100 ධාරිතාවයෙන් යුත් එහා මෙහා රැගෙන ගොස් බාග බැරලවලින් සැදූ කසළ බදුන්

421. විශාල වශයෙන් ඇති ගෙවතු අපද්‍රව්‍ය සඳහා (උදා: කැපු අතු, කෙසෙල් කොට) මසකට වරක් සඳහන් කළ දිනයක දී ගාස්තුවක් අය කර එකතු කිරීම සහ මෙම අපද්‍රව්‍ය කොමිටෝස්කරණය කිරීම.

422. පස් එකතු කිරීම ආදිය ගාස්තුවක් අය කර වෙනම එකතු කිරීම හා මේවා වැසුම් පස් වශයෙන් යොදා ගැනීම සඳහා බැහැර කිරීමේ භූමිය වෙත රැගෙන යාම.

423. විශාල භාණ්ඩ (උදා: පරණ මෙට්ට, ප්ලාස්ටික් පටු, ආදිය) වෙනම එකතු කිරීම හා මේවා හැකි නම් ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීම හෝ නොඑසේ නම් බිම්පිරවුම වෙත බැහැර කිරීම.

424. මධ්‍ය කාලීන සැලැස්ම යටතේ 2005-2007 කාලයේ දී අපද්‍රව්‍ය මූලාශ්‍ර තෝරා බැහැර කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන විට, අත්හදා බැලීම සිදුකරන ප්‍රදේශයේ නිවාස, ව්‍යාපාරික ස්ථාන, ආදියට ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළ හැකි හා නොකළ හැකි අපද්‍රව්‍ය සඳහා සුදුසු භාජන (උදා: කසළ බදුන්, උර) සැපයිය යුතුය. තහර සභාව මගින් ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කළ නොහැකි ද්‍රව්‍ය සතිකට තුන් වරක් ද, ප්‍රතිචක්‍රීකරණ ද්‍රව්‍ය සතිකට වරක් ද එකතු කරනු ඇත.

425. අනුමැතිය සඳහා නගර සභාව වෙත භාරදෙනු ලබන සියළුම නිවාස ඉදිකිරීම් හා පිළිසකර කිරීම් සැලසුම් සඳහා අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රමය පිළිබඳ තොරතුරු (උදා: කසළ රඳවා තබන ස්ථානයේ පිහිටීම, කසළ රඳවා තැබීමේ භාජනයේ ස්වභාවය, ස්ථානීය-කොමිපෝස්ට්කරණය, ස්ථානීය-බැහැර කිරීම) ඇතුළත්ව තිබීම අවශ්‍ය වඩ හඳුන්වා දීමට නගර සභාව බලාපොරොත්තුවේ. ඉන් අනතුරුව, ඉල්ලුම්පත් අනුමත කිරීම් ක්‍රියාවලියේ කොටසක් ලෙසට මේවා සටහන් කළ හැකි අතර, එවැනි ක්‍රියාවලියක් කිරීම සඳහා කටයුතු සුදානම් කර තිබේද යන්න සොයා බැලීම පදිංචියට පෙර සිදු කරනු ලබන භූමි පරීක්ෂණ කටයුතුවලදී ප්‍රථම ලෙස කළ හැකිය.

430. මාර්ග ඇමදීම හා කාණු පිරිසිදු කිරීම වෙනම කාර්යයක් ලෙස ස්ථාපිත කිරීම

අත්කරත්ත මගින් කසළ එකතු කිරීම වෙනුවට සමහර ස්ථාන සඳහා මාර්ග ඇමදීමේ හා කාණු පිරිසිදු කිරීමේ සේවාවක් වෙනම කාණ්ඩයක් වශයෙන් ස්ථාපනය කරනු ඇති අතර, මෙම කාර්යය මිනිස් ශ්‍රමය යොදා ගෙන සිදු කරනු ඇත.

440. අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය

මහනුවර නගරය තුළ ගෘහස්ථ, වාණිජ, ආයතනික හා කර්මාන්ත අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය වර්තමානයේ දී සාපේක්ෂව අඩු (තව දුරටත් පහත විස්තර කර ඇති ආකාරයේ එවා හැර) අතර, බැටරි, එරොසෝල් කැන්, රෙසර් තල (ප්‍රධානව බාබර් සාප්පු වලින්) හා ටියුබ් බලබ වැනි එදිනෙදා භාවිතයට ගන්නා අංගයන්ගෙන් සමන්විත වේ. කෙසේ නමුත්, මෙම මූලාශ්‍රයන් මගින් සිදු වෙන අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය අනාගතයේ දී ඉහළ යනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වේ. එ අතරම, කොමිපෝස්ට්කරණ ව්‍යාපෘතියේ උසස් තත්ත්වයට පත් කිරීමේ දී එ සඳහා කොමිපෝස්ට්කරණ මධ්‍යස්ථානය වෙතට රැගෙන එන අපද්‍රව්‍යවලින් අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කර තිබීම ද කළ යුතු වේ.

441. එබැවින්, අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය වෙනම එකතු කිරීමේ ක්‍රමයක් දිගු කාලීන අනාගතයේ දී හඳුන්වා දීමට යෝජනා කරනු ලැබේ. පහත සඳහන් එක් කරුණකින් මෙය සමන්විත වීමට ඉඩ ඇත.

- කසළ තෝරා වෙන් කරන හා රඳවා තබා ගන්නා මධ්‍යස්ථාන හෝ අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය තැන්පත් කිරීම සඳහා පොදු ජනයා නිතර භාවිතා කරනු ලබන වෙනත් ස්ථාන සඳහා විශේෂ භාජන සපයා දීම.
- අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ මාසික සේවාවක් සැපයීම, එමගින් එක් එක් මාසයේ දී දැනුම් දෙන ලද දිනක දී බැහැර කරන තුරු නගර වැසියන් අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය ඔවුන්ගේම නිවාසවල රඳවා තබා ගැනීම සිදු කරනු ලැබේ.

442. ආරෝග්‍යශාලා අන්තරායකර හා සෞඛ්‍යාරක්ෂක අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම හා බැහැර කිරීම සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීමට අවශ්‍ය වේ. පහත සඳහන් වගුවෙහි දක්වා ඇති වැඩි දියුණු කරන ලද වෛද්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රමය හැකි ඉක්මනින් ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බවට 2003 ජූනි 10 වන දින පවත්වන ලද ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළිබඳ වැඩිමුළුවට සහභාගී වූ රෝහල නියෝජිතයන් විසින් එහිදී යෝජනා කරන ලදී.

5-4 වගුව: යෝජිත රෙවද්‍ය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රමය

ක්‍රියාමාර්ගය	ක්‍රමය	වගකිවයුතු ආයතනය
අධ්‍යයනය ලබා දීම/දැනුවත් කිරීම	අත් පත්‍රිකා බෙදාහැරීම, අභ්‍යන්තරික රැස්වීම්, අදාළ රෝහල් කාර්ය මණ්ඩල සහ කසළ එකතු කරන/බැහැර කරන සේවකයන් සඳහා වැඩමුළු පැවැත්වීම.	රෝහල් පරිපාලන මණ්ඩලය, මහනුවර මහ නගර සභාව, පුද්ගලික කොන්ත්‍රාත්කරු.
අපද්‍රව්‍ය මුදාලීමේදී තෝරා වෙන් කිරීම	වර්ණ කේත ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීම හා සාමාන්‍ය, තීව්‍රණ හා සායනික සහ වීළ සහිත අපද්‍රව්‍ය ගනුවෙන් කාණ්ඩ තුළකට රෝහල් අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීම පිළිබඳව රෝහල් කාර්ය මණ්ඩලයට අධ්‍යාපනයක් ලබා දීම.	රෝහල් පරිපාලන මණ්ඩලය
වෙන්වී එකතු කිරීමේ ක්‍රමයක් ඇති කිරීම	කාල සටහන් සකස් කර මෙම ක්‍රමය සැලසුම් කිරීම: -සාමාන්‍ය අපද්‍රව්‍ය->වේලුර/බදුන->නගර සභා/පුද්ගලික කොන්ත්‍රාත් එකතු කිරීම. -තීව්‍රණ/සායනික: නගර සභාව/පුද්ගලික කොන්ත්‍රාත් මගින් එකතු කිරීම. -වීළ සහිත: නගර සභාව/පුද්ගලික කොන්ත්‍රාත් මගින් එකතු කිරීම. අන්තරායකර රෙවද්‍ය අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම රජයේ රෝහල් සඳහා නොමිලේ හා පුද්ගලික රෝහල් සඳහා ගාස්තුවක් අයකර සිදු කිරීම. ආවරණය කරන ලද භාජන හා වාහනවල දමා ආරක්ෂා සහිතව ප්‍රවාහනය කිරීම.	රෝහල් පරිපාලන මණ්ඩලය(+ මහනුවර මහ නගර සභාව, පුද්ගලික කොන්ත්‍රාත්කරු); (සුදුසු පරිදි නගර සභාව සහ/හෝ පුද්ගලික කොන්ත්‍රාත්කරු සමඟ කොන්ත්‍රාත්තුවී සඳහා නිර්දේශ කිරීම)
ආරක්ෂිත ආමිපන්න සැපයීම	අදාළ කාර්ය මණ්ඩලය (රෝහල් පිරිසිදු කරන්නන්, කසළ එකතු කරන හා බැහැර කරන සේවකයන්) වෙත ආරක්ෂිත ආමිපන්න බෙදා හැරීම හා එවා භාවිතය පිළිබඳව මවුනට පුහුණුවක් ලබා දීම.	රෝහල් පරිපාලන මණ්ඩලය, මහනුවර මහ නගර සභාව, පුද්ගලික කොන්ත්‍රාත්කරු.
අන්තරායකර රෙවද්‍ය අපද්‍රව්‍ය සඳහා සුදුසු බැහැර කිරීමේ ක්‍රමයක් සපයා දීම	මහනුවර නගරයේ සිසිල් රජයේ හා පුද්ගලික රෝහල් සඳහා මධ්‍යමන දාහකයක් ලබා දීම, පුද්ගලික රෝහල් මගින් ගාස්තුවක් අය කිරීම.	රෝහල් පරිපාලන මණ්ඩලය, මධ්‍යම රජය (සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව)
නීති, දැඩිවම් හා නීති ක්‍රියාත්මක කිරීම	ඉහත යෝජනා ආවරණය වන පරිදි දැඩිවම් ලබා දීමේ ක්‍රමය ඇතුළුව නව නීති, අතුරු-ව්‍යවස්ථා හඳුන්වා දීම. නීති හදිසි ක්‍රියාත්මක කිරීම.	මහනුවර මහ නගර සභාව (රෝහල් පරිපාලන මණ්ඩලය සමඟ සාකච්ඡා කිරීම තුළින්)

මෙම යෝජනාව සමඟ ඇති ප්‍රධාන ගැටළුව වන්නේ දාහකයක් තුළ දැවීම සඳහා සුදුසු පහසුකම් මහනුවර නගරය තුළ නොමැති වීමයි²³. එවැනි පහසුකමක් සපයා දීම නගර සභාවේ වගකීමක් බැහැර වන අතර, එවැනිවත් සපයා දීම කෙටි හා මධ්‍ය කාලීන අනාගතයේ දී සිදු නොවනු ඇත. එබැවින්, එවැනි පහසුකම් සපයන තුරු නගර සභා අවසාන බැහැර කිරීම සිදු කරන භූමිය සඳහා ආරක්ෂා සහිතව සෞඛ්‍ය අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ පහසුකම් සපයනු ඇත. එවැනි අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා වසර 2003 අග භාගයේ සිට ඉදිරියට පරිහරණය කළ හැකි විශේෂ එකකයක් ගොනාගොඩ භූමිය තුළ ඉදි කෙරෙමින් පවතී. මෙම සේවාව භාවිතා කිරීම වෙනුවෙන් පෞද්ගලික රෝහල් වලින් ගාස්තුවක් අය කරනු ඇත. දාහකයක් තුළ දැවීම සඳහා පහසුකම් සපයන තෙක්, මේ හා සමාන ක්‍රමයක් භීෂාම අනාගත ඩිමිට්‍රිවුම් භූමියක් සඳහා තෝරා ගනු ඇත.

443. ඇතැම් වර්ගවල වාණිජ හා කර්මාන්ත අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය (උදා: සංචාරක හෝටල වලින් එන පිඬුබී බල්බී, බාබර් සාප්පු වලින් එන රෙසර් තල, ලංකා උම්කොළ සමාගමෙන් එන ඇස්බැස්ටෝස් හා රසායනික අපද්‍රව්‍ය) එකතු කිරීම හා බැහැර කිරීම සඳහා ද විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතුය. මේ සඳහා ද රෝහල් අන්තරායකර අපද්‍රව්‍යවලට සමාන වූ ක්‍රමයක් භාවිතා කරනු ඇති අතර, එම සේවාව භාවිතා

²³ දත්ත ආරාමයකලාව හා සුවසේන සහ රෝහල් දොකර්ම ක්‍රියා දාහකයක් ඇත. කෙසේ නමුත්, මේ දොකර්ම ධාරිතාවය නගරයෙහි ඇති සිසිල් අපද්‍රව්‍ය වල අපද්‍රව්‍ය සඳහා භාවිතා කිරීමට ප්‍රමාණවත් නොවනු ඇත.

කිරීම වෙනුවෙන් ව්‍යාපාරික ස්ථාන හා කර්මාන්තශාලා වලින් ගාස්තුවක් අය කරනු ඇත. විකල්පයක් වශයෙන්, ඔවුන්ට පුද්ගලික සේවා සපයන්නන් සමඟ කොන්ත්‍රාත් පදනම යටතේ එම අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සිදු කළ හැකිය.

450. වාහන හා උපකරණ වැඩි දියුණු කිරීම

වාහන හා උපකරණ සේවාවල විශවසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පහත සඳහන් දෑ ඇතුළුව වැඩිපිළිවෙලවල කිහිපයක් යෝජනා කර ඇත:

451. අත්‍යවශ්‍ය වාහන කොටස් සඳහා අමතර තොගයක් තබා ගැනීම (උදා: ටයර, පියුබ්, පණගැන්වීමේ යන්ත්‍ර).

452. වාහන නැවත ස්ථානගත කිරීමේ සැලැස්මක පිළියෙල කර ක්‍රියාත්මක කිරීම, අවුරුදු 12 ක සේවාවක් නිම කළ ට්‍රැක්ටර් ඉවත්කිරීම.

453. ට්‍රේලර්වල වැඩි කිරීමේ කාලය දීර්ඝ කිරීම සඳහා සති පතා සේදීම.

460. වාහන අළුත්වැඩියා කිරීම හා නඩත්තු කිරීම පුද්ගලීකරණය කිරීම

වාහන අළුත්වැඩියා කිරීම හා නඩත්තු කිරීම මධ්‍ය කාලීන සැලසුම් යටතේ පුද්ගලීකරණය කරනු ඇති අතර, සුළු අළුත්වැඩියා කිරීම් පමණක් නගර සභාවේ වැඩිපොළට භාර ගනු ඇත.

5.2.4.2 කාලසටහන

කේතය	ක්‍රියාකාරකම්	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
410	බැහැර කිරීම, රඳවා තැබීම, කපුළු එකතු කිරීම හා ප්‍රවාහනය කිරීම වැඩිදියුණු කිරීම	X	XX	XX	XX	X,R	X	X	X	X	X
430	මාර්ග ඇමදීම හා කාණු පිරිසිදු කිරීම සඳහා වෙනම කාණ්ඩයක් ස්ථාපනය කිරීම	X	XX	XX	X	X,R	X	X	X	X	X
440	අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමේ ක්‍රමය: සාමාන්‍ය මූලාශ්‍රවලින් රෝහල්වලින් (අවශ්‍ය නම්) සඳහන් කළ ව්‍යාපාර/කර්මාන්තවලින්						XX	X	X	X,R	X
			XX	X	X	X,R	X	X	X	X	X
				XX	X	X,R	X	X	X	X	X
450	වාහන/උපකරණ පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම		XX	X	X	X,R	XX	X	X	X	X
460	වාහන අළුත්වැඩියා කිරීම පුද්ගලීකරණය කිරීම			XX	XX	X	X	X	X	X	X

සටහන : අවධානය : XX ; දිනපතා ක්‍රියාත්මක : X ; නිරීක්ෂණය : R.

5.2.5 අයිතම 500: ඉහළ නංවන ලද සැකසීමේ හා පිරියම් කිරීමේ පද්ධතිය

5.2.5.1 විස්තරය

අපද්‍රව්‍ය ගම්බිඳි ක්‍රියාවලියකට ලක් කර සැකසීම හා පිරියම් කිරීම ඉහළ නංවීම සඳහා නගර සභාව ප්‍රධාන ක්‍රමෝපායක් දෙකක් යෝජනා කරනු ලබයි:

510. මධ්‍ය පරිමාණයේ ජීව වායු නිපදවීම සඳහා පහසුකම් සපයන ස්ථානයක් සංවර්ධනය කිරීම

මෙම කාර්යය සඳහා බාහිර අරමුදල ලබා ගැනීමට හැකි නම්, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය සමග එකවි,
නගරයෙහි එකවන වෙළඳපල අපද්‍රව්‍යවලින් 25-33% කින් ජීව වායුව 8 x ටොන් 50²⁴ක් පිළියෙල කරන
පද්ධතියක්, වසර 2005 සිට ඉදිරියට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි පිහිටු වීමට නගර සභාව බලාපොරොත්තු වේ.

520. මධ්‍ය පරිමාණ කොමිටෝස්කරණය සඳහා අනුබල දීම

කාබනිකමය ද්‍රව්‍ය බහුලව අඩංගු අපද්‍රව්‍ය (උදා. වෙළඳපල ඉතිරි වූ අපද්‍රව්‍ය, හෝටල/තානායම් අපද්‍රව්‍ය,
ආදිය) යොදා දිනකට ටොන් 5ක් බැගින් පිළියෙල කරන කොමිටෝස්කරණ පහසුකම් 2006 වසරේ දී
ගුදුසු ස්ථාන වල ස්ථාපනය කිරීමට නගර සභාව සැලසුම් කරයි. එය ආරම්භ වුවහොත්, ඊට අමතරව
දිනකට ටොන් 5ක් පිළියෙල කිරීමේ පහසුකම් ඉදි කිරීම වසර 2009 දී හා 2012 දී සිදු කරනු ඇත. මෙම
අවස්ථාවන් දෙකේදීම පහත සඳහන් පියවර ගත යුතුව ඇත:

511/521. සමාන ව්‍යාපෘතිවල (උදා: ජීව වායු: අනුරාධපුර, කෝට්ටේ, මුතුරාජවෙල; කොමිටෝස්කරී:
පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය, හලාවත, කටාන) ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳව සොයාගැනීම කර බැලීම.

512/522. මෙම පරීක්ෂණ ගිනකර නම්, සාමාන්‍ය නගර සභා ක්‍රියාපිළිවෙලට අනුව ටෙන්ඩර් භාර දීම තුළින්
එ සඳහා දැක්වෙන කැමැත්ත පිළිබඳව දැනුම ලබා ගැනීම.

513/523. භූමියක් හඳුනා ගැනීම හා සපයා ගැනීම (මෙය ටෙන්ඩර් කැඳවීමක් ලෙස ඇතුළත් කළ හැකිය).

514/524. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ විධිවිධානවලට අනුව, අවශ්‍ය පරිදි මහජන උපදේශකත්වය ඇතිව
ඉංජිනේරු හා පාරිසරික විමර්ශන සිදු කිරීම.

515/525. නගර සභාව හෝ පුද්ගලික අංශය මගින් ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කිරීම.

516/526. පුද්ගලික අංශය මගින් ක්‍රියාත්මක කිරීම, හා නගර සභාව ටොන් එකකට රු.100-150 ක පමණ
ඇතුළු වීමේ ගාස්තුවක් ගෙවීම.

517/527. මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු කරන පුද්ගලික අංශය විසින් ඕනෑම නිෂ්පාදනයක් වෙළඳපලට යැවීම.

මෙම එක් එක් අවස්ථාවේදී, ජීව වායු නිපදවීම හෝ කොමිටෝස්කරණය (එකතු කිරීම, ප්‍රවාහනය කිරීම,
ප්‍රතිකර්ම කිරීම හා ඉතිරි අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා නගර සභාව වැය කරන මුළු පිරිවැය²⁵ ඊට අනුකූල
බිම්පිරවුම් (එකතු කිරීම, ප්‍රවාහනය කිරීම හා බැහැර කිරීම කටයුතු සඳහා යන මුළු පිරිවැය හා සංසන්දනය
විය යුතු අතර, මූල්‍යමය අතින් ලාබදායී වාතාවරණයක් පවතී නම් පමණක් නගර සභාව විසින් එවැනි වැඩි
දියුණු කිරීම් සිදු කරනු ඇත.

530. අපද්‍රව්‍ය තෝරා වෙන් කිරීමේ හා රඳවා තැබීමේ මධ්‍යස්ථාන

2005-2007 වසර සඳහා සැලසුම් කරන ලද මූලාශ්‍ර වෙන් කිරීම අත්හදා බැලීමේ කොටසක් වශයෙන්,
මධ්‍යගත තේරීමේ හා රඳවා තැබීමේ මධ්‍යස්ථාන එකක් හෝ වැඩිපුර පිහිටුවනු ඇති අතර, මූලාශ්‍රයේදී

²⁴ අනුරූප ධාරිතාවය= 8 x 50T / (4 x දින 30) = දිනකට ටොන් 3.3, සිව් මාසික එකීන පිරණ වහලට අනුව.
²⁵ ආයෝජන වියදම හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හා නඩත්තු කිරීමේ වියදම යන ද්‍රෝණකවලට වැය වීම ද මුළු පිරිවැය සඳහා ඇතුළත් විය යුතුය.

එකතු කරන ලද ප්‍රතිවිකිකරණය කළ හැකි අපද්‍රව්‍ය විකිණීමට පෙර තවදුරටත් තෝරා වෙන් කිරීම හා රඳවා තබා ගැනීම සඳහා එම කේන්ද්‍රස්ථානය වෙත රැගෙන එනු ඇත. මූලාශ්‍ර වෙන්කිරීමේ අත්හදාබැලීම සාර්ථක වුවහොත්, මෙම ක්‍රමය දිගු කාලීන සැලැස්ම යටතේ ව්‍යාප්ත කරනු ඇත.

5.2.5.2 කාලසටහන

කේතය	ක්‍රියාකාරකම	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
510	පීච වායු නිපදවීම සඳහා පහසුකම් (ක්‍රියාත්මක නම්)		XX	XX	X	X	X	X	X	X	X
520	කොම්පෝස්ටීකරණය සඳහා පහසුකම් (ක්‍රියාත්මක නම්)			XX	XX	X	X,R	XX	X	X,R	XX
530	කසළ තෝරා වෙන් කිරීමේ/රඳවා තබා ගැනීමේ මධ්‍යස්ථාන ස්ථාපිත කිරීම.			XX	X	X,R	XX	X	X	X	X

සටහන : අවධානය : XX; දිනපතා ක්‍රියාත්මක : X; නිරීක්ෂණය : R.

5.2.6 අයිතම 600: අවසාන බැහැර කිරීම (අපහරණය)

5.2.6.1 විස්තරය

610. වත්මන් බිම්පිරවුම් භූමියෙහි කටයුතු වැඩි දියුණු කර තිබීම

ගොභාගොඩ බිම්පිරවුම් භූමිය නංවාලීමේ වත්මන් ඉදිකිරීම් කටයුතු සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු, නගර සභාව විසින් බිම්පිරවුම් මෙහෙයුම් කටයුතු සැලැකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වැඩිදියුණු කරනු ඇති අතර, එවිට, පහත සාරාංශ වශයෙන් දක්වා ඇති පරිදි, බිම්පිරවුම් කටයුතු නිසියාකාරව කළමනාකරණය කරනු ඇත.

5-5 වගුව: ගොභාගොඩ බිම්පිරවුම වැඩිදියුණු කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග

ක්‍රියාමාර්ග	මෙහෙයුම්
අපද්‍රව්‍ය තැන තැන විකිරීමට අඩු කිරීම සඳහා දැල වැට්	මෙහෙයුම් හා නඩත්තු
බිම්පිරවුමේ බැවුම් වැඩිදියුණු කිරීම (ක්‍රමයෙන් බැවුම් කිරීම, තහනම් පිටි ඇලීම)	සමහරවිට
තාවකාලික පිපිසුම් මාර්ග	දිරිඟ කිරීම, මෙහෙයුම් හා නඩත්තු
අපරලය එකතු කරන පොකුණ හා පොම්ප කිරීමේ පහසුකම්	මෙහෙයුම් හා නඩත්තු
අපරලය හා ගලි බවුසර් මගින් රැගෙන එන අපද්‍රව්‍යවලට පිරිසම් කිරීම සඳහා වැඩ	මෙහෙයුම් හා නඩත්තු
බිම්පිරවුම් වායු ප්‍රවාහය පදබිතිය	දිරිඟ කිරීම, මෙහෙයුම් හා නඩත්තු
ගෙට්ටුවක් හා වැටක් සහිතව ආරක්ෂිත අයුරින් ගෙට්ටු අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ පහසුකම්	මෙහෙයුම් හා නඩත්තු
ගල එන ජලය සඳහා කාණු පදබිතියක්	මෙහෙයුම් හා නඩත්තු
පාලන කුටියක්	
වාහනවලින් කසළ රැගෙන එම සම්බන්ධව සටහන් තබා ගැනීමට හා කසළ ගෙනැවිත් දැමීම පාලනය කරන ලද තත්වය යටතේ සිදු කිරීම සඳහා පුරාණ කාලීනව පරිපාලකයකු ඇතුළු නිසි කාර්ය මණ්ඩලයක් වෙන් කිරීම.	√
බිම්පිරවුම තුළ කසළ එකතු කරන්නන් ගැවසීම පාලනය කිරීම	√
පිරවුම් සඳහා යොදාගන්නා ප්‍රදේශය අඩු කිරීම සඳහා ගෙල ක්‍රමය භාවිතා කිරීමෙන් ප්‍රවේශ්‍යතාවය හා දුගඳ, අපරලය උත්පාදනය නොදිය අවම කිරීම	√
බුද්ධිමත් මගින් අපද්‍රව්‍ය කැටි කිරීම	√
දුගඳ හා ප්‍රවේශ්‍යතාවය මර්ධනය කිරීමට, ගිනි, දුම හා අපද්‍රව්‍ය තැන තැන විකිරීම වළක්වා ගැනීමට දිනපතාම පස් ආවරණයක් යෙදීම	√
දුගඳ අවම කිරීම සඳහා සතිපතා රසායන ද්‍රව්‍ය යෙදීම	√
සතිපතා ප්‍රවේශ්‍යතාවය ඉසීම	√
අඟල ගත කුකුළු මර්ධනය කිරීම (සෑම තුන් මසකටම වරක්)	√
බිම්පිරවුම තුළ ගිනි දැල්වීම තහනම් කිරීම	√

620. වත්මන් බිම්පිරවුම් භූමිය වසා දැමීම හා සමහාමී පත්‍රවිපරම් කටයුතු

වසර 2005 මැද භාගය වන විට ගොහාගොඩ බිම්පිරවුම සම්පූර්ණයෙන් පිරවිය යුතු අතර, එවිට, එය නිසි ආකාරව වසා දමා, සහ පස් තට්ටුවකින් ආවරණය කර පුනරුත්ථාපනය කළ යුතුය. විශේෂයෙන්, අපජලය හා බිම්පිරවුමෙන් පිටවන වායු සම්බන්ධයෙන් ඇති විය හැකි ඕනෑම බලපෑමක් පිළිබඳව පත්‍රවිපරම් සිදු කිරීම වසර කිහිපයක් ගතවන තුරු නොකඩවා සිදු කළ යුතුය.

630. නව පිරවුම් භූමිය සපයාගැනීම, සංවර්ධනය කිරීම, ඉදිකිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම -2005 වසර මැද භාගයේ සිට ඉදිරියට සිදු කිරීම

දීර්ඝ කාලීනව බිම්පිරවුම් භූමියක් අත්කර ගැනීම සඳහා නගර සභාවට තෝරා ගැනීම් දෙකක් ඇත:

1 නව භූමියක් සොයා ගැනීම. නගර සීමාව තුළ පිහිටි සුදුසු භූමියක් නොමැති නිසා මෙය දුෂ්කර කාර්යයකි. එමෙන්ම, නගරය අවට ප්‍රදේශවල සාපේක්ෂව ඉහළ ජනගහණ ඝණත්වයක් තිබීමත්, ඉහළ භූමිමතාවයක් නිසා, මහනුවර නගරය ආසන්නයේ ඇත්තේ සුදුසු ස්ථාන කිහිපයක් පමණි. යෝජිත පරිදි මහ නගර සීමාව පුළුල් කළහොත්, සුදුසු භූමියක් සොයා ගැනීමට හැකි වනු ඇත. එනමුත්, මෙය නගරයේ සිට සාපේක්ෂව දුරින් පිහිටනු ඇති අතර, අපද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහන වියදම ඇදහිය නොහැකි ලෙස ඉහළ යනු ඇත. එසේම එ සඳහා එම ප්‍රදේශවාසීන්ගේ අනුමැතියද ලබා ගැනීමට ද සිදු වනු ඇත.

2 දැනට පවත්නා භූමිය ප්‍රයෝජනයට ගැනීම. ගොහාගොඩ භූමිය ආරම්භයේ දී බද්දට ගෙන ඇත්තේ කසළ බැහැර කිරීම සඳහා වන අතර මුළු භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 13කින් සමන්විත වේ. මෙයින් හෙක්ටයාර 4ක් පමණක් බිම්පිරවුම් කටයුතු සඳහා භාවිතා කරන අතර, ඉතිරි හෙක්ටයාර 9 නිවාස ඉදිකිරීම හා කෘෂි කාර්මික කටයුතු සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් යොදා ගෙන ඇත.

(1) තේරීමට වඩා (2) තේරීම පහසු නිසා, එය දිගටම කරගෙන යාමට නගර සභාව බලාපොරොත්තු වේ. කෙසේ නමුත්, භූමියෙහි පාරගමන සවිභාවයත්, යෝජිත මහනුවර ජල සම්පාදන ව්‍යාප්තියට ආසන්නව පිහිටා තිබීමත් නිසා උසස් තත්ත්වයේ පතුළ ආවරණ තට්ටුවක් සහ අපජලය සඳහා පිරිසමී කිරීමේ පද්ධතියක් අවශ්‍ය වීමෙන්, (2) තේරීම සාපේක්ෂව වියදම් සහිත වනු ඇත. (2) තේරීම සඳහා පහත සඳහන් පියවර ගත යුතු වේ:

631. ඉඩම් හිමියා (හාරිස්පත්තුව ප්‍රදේශීය සභාව) හා ප්‍රදේශවාසීන් සමඟ සාකච්ඡා කිරීම තුළින් 2004 මාර්තු වන විට ගොහාගොඩ ඉතිරිව ඇති අමතර හෙක්ටයාර 9 බිම්පිරවුම් කටයුතු සඳහා අත්කර ගැනීම සහ 2004 දෙසැම්බර් වන විට ඔවුන් වෙතත් ස්ථානගත නැවත පදිංචි කිරීම සඳහා සුදානම් කිරීම.

632. 2004 දෙසැම්බර් මස වන විට භූමිය බිම් පිරවුමකට සුදුසු බව සහතික කිරීමට හා බිම්පිරවුම් සැකැස්ම, ඉදිකිරීම හා මෙහෙයුම් සැලසුම් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අවශ්‍යතාවයට ගැළපෙන පරිදි මහජන උපදේශන ද සහිතව මිනිත්දොරු, ඉංජිනේරු කටයුතු හා පාරිසරික සෝදිසි කිරීම් සිදු කිරීම.

633. වසර 2005-මැද භාගය වන විට සනීපාරක්ෂිත බිම් පිරවුමක් ඉදි කිරීම.

634. ගොනාගොඩ පවත්නා භූමිය පිරැණු විට, වසර 2005-0෭ද භාගයේ දී නව බිම්පිරවුම් භූමියෙහි මෙහෙයුම් කටයුතු ආරම්භ කිරීම.

බැහැර කිරීම වෙත යන නාගරික සෞඛ්‍ය අපද්‍රව්‍ය සඳහා පුරව-පිරියම් කිරීමක වශයෙන් කොමිපෝස්ටිකරණය කරන අතර, එමගින් එහි බර හා පරිමාව අඩු කිරීම ද, ස්ඵාශීඛව ඇති කිරීම ද, එමගින් පරිසරයට සිදු වන අහිතකර බලපෑම් අඩු කිරීම ද කළ හැකි බව සැලකිල්ලට ගත යුතුය. මෙහි දී, මිශ්‍ර නාගරික සෞඛ්‍ය අපද්‍රව්‍ය කොමිපෝස්ටිකරණය කරනු ලබන අතර, තත්ත්වයෙන් බාල කොමිපෝස්ටි නිෂ්පාදනයක් ඉන් ලැබේ. ඉන් අනතුරුව එවා බිම්පිරවුම වෙත බැහැර කරනු ලැබේ (පුරව-කොමිපෝස්ටිකරණය). පුරව-කොමිපෝස්ටිකරණය මගින් බිම්පිරවුම් සඳහා භූමි අවශ්‍යතාවය අඩු කිරීම සහ/හෝ බිම්පිරවුම් භූමියෙහි පීඩා කාලය දිගු කිරීම සිදු කරනු ඇත. පුරව-කොමිපෝස්ටිකරණය නව බිම්පිරවුමේ සෘජු බැහැර කිරීම වෙනුවට යොදා ගන්නා විකල්පයක් වශයෙන් සැලකිය හැකිය. මෙහි දී, පුරව-කොමිපෝස්ටිකරණය (එකතු කිරීම හා ප්‍රවාහනය, පුරව-කොමිපෝස්ටිකරණය හා බැහැර කිරීම) සඳහා වැය වන මුළු මුදල බැහැර කිරීම(අපහරණය) (එකතු කිරීම, ප්‍රවාහනය හා බැහැර කිරීම) සඳහා වැය වන මුළු මුදල ට වඩා අඩු නම්, පුරව-කොමිපෝස්ටිකරණය හඳුන්වා දෙනු ඇත.

640. බිම්පිරවුම් නිරීක්ෂණ (පත්‍රවිපරම්) කමිටුව

බිම්පිරවුම් මෙහෙයුම් කටයුතු විධිමත් අයුරින් පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම දරන බිම්පිරවුම් නිරීක්ෂණ කමිටුවක් නගර සභාව විසින් මෑතක දී පිහිටුවා ඇත. මෙම කමිටුව උප-නගරාධිපති, සෞඛ්‍ය කමිටු සභාපති, නගර සභා නිලධාරීන් පස් දෙනෙක්, ග්‍රාම නිලධාරී සහ ප්‍රාදේශීය ප්‍රජා නායකයෙක් යන අයගෙන් සමන්විත වේ. පළමු මාස හය ඇතුළත දී පරීක්ෂණ කටයුතු මාසිකව කළ යුතු අතර, ප්‍රගතිය පිළිබඳව සැකීමකට පත් විය හැකි නම්, ඉන් අනතුරුව තුන් මසකට වරක් පරීක්ෂණ කටයුතු සිදු කළ හැකිය.

5.2.6.2 කාලසටහන

කේතය	ක්‍රියාකාරකම	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
610	වත්මන් බිම්පිරවුම් භූමියෙහි කටයුතු වැඩි දියුණු කර තිබීම	XX	XX	X							
620	වත්මන් බිම්පිරවුම් භූමිය වසා දැමීම හා සමහාම පත්‍රවිපරම්			XX	XX	X	X	X	X	X	X
630	නව පිරවුම් භූමිය										
631	ගොනාගොඩ ඇති අමතර භූමිය අත්කර ගැනීම හා ප්‍රදේශවාසීන් වෙතත් ස්ඵානයක නැවත පදිංචි කිරීම සඳහා සුදානම් කිරීම.		XX								
632	මැණිම් කටයුතු සිදු කිරීම ඉංජිනේරු හා පාරිසරික සෝදිසි කිරීම්.		XX								
633	ඉදිකිරීම.			XX							
634	නව ස්ඵානයේ සනීපාරක්ෂක ලෙස කසළ බිම්පිරවුම් මෙහෙයුම් සිදු කිරීම.			XX	XX	X	X	X	X	X	X
640	බිම්පිරවුම් නිරීක්ෂණ (පත්‍රවිපරම්) කමිටුව	XX	X	XX	XX	X	X	X	X	X	X

සටහන : අවබාහු : XX; දිනපතා ක්‍රියාත්මක : X; නිරීක්ෂණය:R

References

Reference 1
KMC Pilot Projects – Progress Diary

Contents

Reference 1 KMC Pilot Projects – Progress Diary

1.1	Initial Meeting, 17 June 2003	R1-1
1.2	Planning Meeting, 18 June 2003	R1-1
1.3	Planning Meeting, 25 June 2003	R1-1
1.4	Planning Meeting, 2 July 2003	R1-2
1.5	Planning Meeting, 8 July 2003	R1-2
1.6	Progress Meeting, 1 August 2003.....	R1-3
1.7	Action Plan Meetings, 19 and 30 August 2003	R1-3
1.8	Progress Meeting, 9 September 2003	R1-3
1.9	Landfill Improvement.....	R1- 4
1.9.1	Rationale	R1-4
1.9.2	Objective	R1-4
1.9.3	Description	R1-5
1.9.4	Assessment.....	R1-17

List of Tables

Table 1-1:	Conceptual Design of Improved Gohagoda Landfill Site	R1-9
Table 1-2:	Proposed Monitoring Committee Members	R1-15
Table 1-3:	Draft Check List for the Landfill Operation.....	R1-16

List of Figures

Figure 1-1:	Condition of Gohagoda Landfill Site before Pilot Project.....	R1-6
Figure 1-2:	Layout of Improved Gohagoda Landfill Site	R1-7
Figure 1-3:	Typical section after improvement.....	R1-8
Figure 1-4:	Concept of Treatment Facility for Leachate and Gully Suck	R1-10
Figure 1-5:	Riprap drain.....	R1-11
Figure 1-6:	Gas Ventilating Facility	R1-11
Figure 1-7:	Movable type fence	R1-12
Figure 1-8:	Daily Cell and Daily Soil Cover	R1-13

1.1 Initial Meeting, 17 June 2003

Attended by the CMOH, Mechanical Engineer and 21 other Health Department staff (PHIs, SS, CDOs, DEOs, HEO).

The Study team gave a 30min powerpoint presentation about the proposed pilot projects and explaining the responsibilities of JICA and KMC. It was emphasised that KMC would be responsible for implementing the bell collection system. Participants suggested three areas for introducing the bell collection system, in Mahaiyawa, Peradeniya and Aruppola.

1.2 Planning Meeting, 18 June 2003

Attended by the same staff members as initial meeting.

KMC considered how to introduce the bell collection system, including publicity, target areas and streets and a draft timetable for introduction.

Suggestions for publicity included leaflets, noticeboards, announcements, posters, house by house visits and utilising existing community societies, religious places, schools, radio.

PHIs expressed concern about KMC's ability to keep to the collection schedule, due to frequent vehicle breakdowns. Recommended installing speaker/amplifier units on IDP tractors so these could be used to cover breakdowns, if necessary.

CMOH expressed concern about speaker/amplifier security on trailers as they are currently parked anywhere. Hence, she recommended installing them on compactors first.

KMC to hold internal planning meeting on 23 June to finalise bell collection introduction plans.

1.3 Planning Meeting, 25 June 2003

Attended by CMOH, Mechanical Engineer and about 18 other Health department staff.

KMC have identified the locations to be targeted in each area and the corresponding number of houses. CMOH is to compile this data to work out the total number of leaflets needed.

Draft leaflet content in Sinhala prepared by HEO, based on the concept of a relatively general leaflet that can be used throughout the city, the intention being to inform people separately of collection details specific to their areas. The draft leaflet was discussed in detail. Participants were given 2-3min to brainstorm in groups a suitable "catchy" title, with 3-4 possible titles being suggested. These were then voted on, with the most popular title being selected. Some suggested amendments were made to the leaflet content by participants and the Study team, leading to revision of the leaflet and the production of a final draft.

Sinhala draft to be typed by JICA and translated into Tamil. KMC wants to print this by Jul 7th.

Community meetings: The Mahaiyawa supervisor has already done publicity in his area (house to house visits) and people have started complaining to him that the new system hasn't started yet. The Mechanical Engineer is to install a speaker/amplifier system as soon as possible on the Mahaiyawa compactor so they can start bell collection on July 1. A community meeting is to be held before then. Aruppola and Peradeniya areas yet to arrange a community meeting.

Study team handed over three copies of the model by-laws to KMC.

Mechanical Engineer said tractors already have a box for running chart records next to the mudguard, in which the amplifier unit could be fitted. This would be secure.

1.4 Planning Meeting, 2 July 2003

Attended by CMOH and a few staff (apparently most staff were not informed there was a meeting today).

Plans for most areas have almost been finalised, in accordance with the following:

Area	Households	Community meetings	Roads selected and collection route map	Bell collection start date	Schedule
Peradeniya	1,280	11 Jul, 9:30	Yes	Fix by 9 Jul, start 10 Jul	To do
Mahaiyawa	618	4 Jul, 10am	Yes		Yes (draft)
Aruppola	685	To arrange	Yes		To do
Total	2,583				

Notes:

1. Peradeniya meeting – at Piachud gardens (75 houses). Deputy Mayor, Area PHI (Mr Sumansekera), Supervisor, MOH, DCO, HEO to attend. JICA to do short presentation.
2. Mahaiyawa: idea raised of giving labourer a bell, so he can go into inaccessible areas informing people it is time to bring their garbage out.

KMC decided to print 10,000 leaflets. This is more than required, but it is cheaper to print them in bulk. Surplus leaflets are to be stored.

Typed up Sinhala and Tamil draft given to KMC in sinhala and tamil given to CMOH and corrected. Leaflets to be printed by 4 Jul for Mahaiyawa meeting.

Rest of meeting focused on organisation of first seminar.

1.5 Planning Meeting, 8 July 2003

Mainly with CMOH and focused on seminar preparation. Other items relevant to waste collection improvements are summarised below.

Fitting of speaker/amplifier units: These have only been fitted to the Peradeniya compactor, while the Mahaiyawa compactor has been out of service for 3 days. The main reason for the delay in fitting the speaker/amplifier unit to compactors is due to the compactor battery being 24V while the speaker/amplifier unit needs a 12V input.

Supervisors in Periyamulla and Mahaiyawa have followed the compactors and recorded collection times at different places for the purposes of scheduling.

Music can't be heard in some byroads – suggested giving bell to handcarts to cover such areas.

Proposed to remove unnecessary public bins, once bell collection system is working well.

1.6 Progress Meeting, 1 August 2003

Bell collection has now been introduced. It is working well in the Mahaiyawa area. In Piachud gardens, public response is reasonable, although some people have complained about the bell. Arrupola – yet to start.

Speaker/amplifier units have now been installed on all compactors and one tractor. Bell collection has also been started in the Deyannewela area.

1.7 Action Plan Meetings, 19 and 30 August 2003

With CMOH.

Went through each item of the draft Action plan in detail, the CMOH giving her comments, following which the action plan was revised.

1.8 Progress Meeting, 9 September 2003

Attended by CMOH, Mechanical Engineer and at least 24 other Health department staff.

Reviewed progress of bell collection system.

Mahaiyawa: bell collection started on 12 Jul in two areas: MT = model tenements and MC = municipal quarters. About 40-50% of public are cooperating. Less garbage is present in the drains and in public bins. Collection is taking longer than previously. In some areas with many small byroads, the music is not loud enough. Plan to expand to Dodanwella area.

Peradeniya: bell collection started on 12 Jul. About 50% public support. Mulgampola used to be dirty – now much cleaner. Problems in Vihara Rd (people throwing their garbage to the roadside on the way to work), Main Rd (shops not open when compactor has passed) and Dangolla (compactor reaches there about 11am, by which time most people are not at home). Collection is taking longer than previously and more garbage is being discharged. Have expanded bell collection from initial area (about 20% of zone) to 40-45% of zone. Supervisor is worried about compactor breaking down, as S/A not fitted to tractor working in this zone. Some people down bylanes still cant hear the music. Some handcarts are still collecting garbage in the same areas where the bell collection is working.

Aruppola: bell collection started in mid-Jul in Dangola Watta and two other roads. About 35% public support. Planning to expand.

Zone 1: bell collection started at the end of July, covering around 3,000 households. About 30-40% public support. Poor response from residents along Ampitiya Rd.

KMC is also planning to expand the bell collection to Katugastota (Wattapuluwa, Mawilmada).

1.9 Landfill Improvement

1.9.1 Rationale

There are two main issues concerning the current landfill site conditions in Sri Lanka. One is how to mitigate the environmental pollution that is caused by existing landfill sites and the other is how to establish new sanitary landfill sites.

Mitigation of environmental pollution, the first issue, is urgently needed at most of the existing landfill sites. However, the necessity of mitigation has not been recognized because the investment for the improvement of existing landfill sites does not produce any output. Furthermore, as improvement technologies are not known to the relative authorities in charge of solid waste management, few improvement projects of existing landfill sites have been implemented. Therefore, showing the effect of the improvement of an existing landfill site through a pilot project is very useful not only for the transfer of technology but also for raising awareness of the necessity of mitigation

The establishment of new sanitary landfill sites, the second issue, is also necessary. However, as there is no sanitary landfill site in Sri Lanka so far, people have not realized this need. Therefore, they have a strong prejudice against landfill sites operated by local authorities, which causes strong public opposition to landfill sites. In addition, the relative authorities in charge of solid waste management are not able to account for the idea of a sanitary landfill site because they have no knowledge based on actual experience. A pilot project which establishes a new sanitary landfill site is very useful in terms of not only the improvement of the existing landfill site run by the local authority but also the introduction of the idea of the sanitary landfill site to the people and relative authorities in Sri Lanka.

In order to mitigate the environmental pollution of the existing landfill site and establish a new sanitary landfill, the improvement of Gohagoda landfill site was implemented in this study.

1.9.2 Objective

The objectives of pilot projects include the following four items:

- To introduce the mitigation technology for environmental pollution at the existing landfill site
- To introduce the structure of sanitary landfill site facilities
- To transfer the appropriate method for sanitary landfill operation
- To establish the necessary public consideration and monitoring system for operation of the sanitary landfill site

The improvement of Gohagoda landfill site in Kandy was implemented as the pilot project to introduce the mitigation technology for environmental pollution at the existing landfill site. The lift-up type landfill method was applied for the improvement of the landfill site

During the pilot projects, the counterparts from Kandy Municipal Council were involved in the supervision of construction in order to transfer the method for construction of the sanitary landfill site.

After the completion of the improvement constructions, technical transfer, such as compression of discharged waste and soil covering, was conducted with the bulldozers donated to Kandy Municipal Council by JICA.

Improving the facilities at the landfill site is easy with investment. However, maintaining sustainable maintenance and operation is always very difficult. A monitoring committee was established in order to maintain sustainable maintenance and operation at the improved and established landfill sites. The monitoring committee holds meetings periodically and makes the monitoring results available to the public.

1.9.3 Description

The “lift up type landfill” method applied for the improvement of the Gohagoda landfill site in Kandy is described as follows:

1.9.3.1 Pilot project of improvement at Kandy Gohagoda Landfill Site

The objective of project is to introduce the mitigation technology for environmental pollution at exiting landfill site and to introduce the structure of facilities of sanitary landfill site

a. Location of the Gohagoda Landfill Site

The Gohagoda dumping site is located approximately 7 km away from the city centre, out of the Kandy Municipal Council limits. Further, the site is located within the limits of Harispaththuwa Pradeshiya Sabha (Local Authority) 200 m away from the Peradeniya – Katugasthota Main Road near the Village Gohagoda. The total land area own by the Kandy Municipal council is around 12 Hectares while nearly 2.5 hectares is active filling area. The Gohagoda site has been used since 1970’s and remaining capacity is limited to active filling area.

b. Landfill facility at Gohagoda Landfill Site

b.1 Conceptual design of the landfill facility, extent capacity and life span

Figure 1-1 shows Condition of Gohagoda Landfill Site before Pilot Project, while Figure 1-2, Figure 1-3 and Table 1-1 show the conceptual design of the improved Gohagoda Landfill Site.

The extended capacity of Gohagoda improved site is 2-3 years.

